

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postchekrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

Toezicht op de aanwending van geldsommen die aan minderjarigen toekomen

(Artikel 389, derde, vierde en vijfde lid, B.W.; artikel 20, 1, wet 8 april 1965).

§ 1. Wettekst

1. Wanneer kan gevreesd worden dat geldsommen die aan een minderjarige toekomen niet in zijn belang worden gebruikt, kan de jeugdrechtbank op vordering van de procureur des Konings de voorwaarden voor de aanwending van die sommen bepalen.

In hetzelfde geval kunnen de rechtbanken die uitspraak doen over de vergoeding van een stoffelijke of zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt, de voorwaarden voor de aanwending van de verschuldigde geldsommen bepalen.

Wanneer de beslissingen bedoeld in de twee voorgaande leden in kracht van gewijsde zijn gegaan, betekent de griffier een afschrift ervan bij ter post aangetekende brief aan de schuldenaars, die zich dan alleen mits nakoming van de voorwaarden gesteld door de rechtbank geldig kunnen bevrijden.

§ 2. Totstandkoming van de tekst

2. Deze bepalingen vinden hun oorsprong in een amendement van de heer Cooreman op het wetsontwerp van de regering, strekkende tot inlassing onder de eerste afdeling van hoofdstuk III, waarin maatregelen ter bescherming van minderjarigen ten aanzien van de ouders werden voorzien, van een artikel 27bis, luidende: «De kapitalen strekkende tot vergoeding van een bestendige invaliditeit en daarbij horende morele schade van minderjarigen, kunnen slechts geldig gestort worden aan hun wettelijke vertegenwoordiger, na goedkeuring en onder de voorwaarden vastgesteld door de jeugdrechtbank» (Parl. Besch., Kamer, zitt 1962-1963, nr. 637/5). De bedoeling was ervoor te zorgen dat de wettelijke beheerder voor deze kapitalen voldoende waarborgen zou bieden en dat de jeugdrechtbank voorwaarden voor de belegging zou kunnen stellen in de gevallen waar deze kapitalen gevaar zouden kunnen lopen verloren te gaan.

Dit amendement werd door de regering overgenomen, doch in volgende bewoordingen: «Wanneer kan gevreesd worden dat de kapitalen die bestemd zijn om de blijvende invaliditeit of het aan een minderjarige

berokkend zedelijk nadeel te vergoeden, niet in diens belang zullen gebruikt worden, kan de jeugdrechtbank, op vordering van de procureur des Konings, de voorwaarden voor de aanwending van de verschuldigde geldsommen bepalen» (Parl. Besch., Kamer, zitt. 1962-1963, nr. 637/6).

Het amendement van de regering werd door de commissie voor de justitie van de Kamer overgenomen in de door haar voorgestelde wettekst, onder de vorm van een inlassing in het Burgerlijk Wetboek van een nieuw artikel 389bis (Art. 35 van het door de commissie aangenomen wetsontwerp, ondergebracht in de eerste afdeling van hoofdstuk III van titel II, betreffende de maatregelen ter bescherming van minderjarigen ten aanzien van de ouders).

Daarmede werd beoogd het toepassingsgebied van artikel 34 van het wetsontwerp (artikel 29 van de wet van 8 april 1965) te verruimen, «zodat alle sociale uitkeringen eronder vallen, met name de uitkeringen voor minder-validen en de vergoedingen wegens arbeidsongeschiktheid of arbeidsongevallen». De commissie vond het meer gepast deze uitbreiding tot kapitalen die aan minderjarigen verschuldigd zijn ter vergoeding van invaliditeit of morele schade, in een afzonderlijk artikel te voorzien. De voorkeur werd gegeven aan het amendement van de regering, omdat de commissie het niet gepast oordeelde een verplichte tussenkomst van de jeugdrechtbank te voorzien telkens aan minderjarigen kapitalen bij wijze van vergoeding verschuldigd zijn, ongeacht de in het gezin heersende omstandigheden (Parl. Besch., Kamer, Zitt. 1962-1963, Verslag, nr. 637/7, blz. 31 en 33).

De voorgestelde tekst werd ongewijzigd goedgekeurd door de Kamer (Parl. Hand., Kamer, vergadering van 18 november 1964, blz. 20).

De commissie voor de justitie van de Senaat oordeelde nochtans, aan de ene kant, dat artikel 389 van het Burgerlijk Wetboek diende gewijzigd en in overeenstemming gebracht met het nieuwe voorschrift van artikel 373 van hetzelfde wetboek luidens hetwelk het ouderlijk gezag door de beide ouders wordt uitgeoefend; aan de andere kant, dat de bijzondere beschermings-

maatregelen op financieel gebied ten voordele van minderjarigen in hetzelfde artikel dienden ondergebracht. Dienvolgens werden de door de Kamer goedgekeurde teksten overgeheveld naar artikel 20 van de wet, onder de vorm van een aanvulling van het gewijzigd artikel 389 van het Burgerlijk Wetboek. Bovendien werd het toepassingsgebied uitgebreid tot alle geldsommen die aan minderjarigen toekomen, werd bevoegdheid gegeven aan alle rechtbanken en werd de uitvoering geregeld (Parl. Besch., Senaat, zitt. 1964-1965, nr. 163, blz. 23 en 28; Parl. Besch., Kamer, zitt. 1962-1963, nr. 637/11).

De aldus door de commissie voorgestelde tekst werd ongewijzigd goedgekeurd door de Senaat (Parl. Hand., Senaat, vergadering van 10 maart 1965, blz. 969) en door de Kamer (Parl. Hand., Kamer, vergadering van 31 maart 1965, blz. 27).

§ 3. Welke minderjarigen zijn bedoeld ?

3. Wij zijn van oordeel dat uit de totstandkoming van de wettekst moet worden besloten dat de wetgever een voorschrift heeft willen stellen ter bescherming van alle minderjarigen.

De voorziene maatregelen kunnen dus niet alleen genomen worden ter bescherming van wettige kinderen, waarvan de goederen, gedurende het huwelijk, door de beide ouders gezamenlijk worden beheerd (art. 389, eerste lid, B.W.). De aanwending van de gelden kan ook bevolen worden ter bescherming van de wettige kinderen, waarvan het bestuur over de goederen, tijdens een geding in echtscheiding of scheiding van tafel en bed en zelfs na echtscheiding of scheiding van tafel en bed, toevertrouwd is aan één van de ouders of aan een derde, hetzij door overeenkomst, hetzij door een beschikking van de voorzitter van de rechtbank, uit kracht van de wet zelf of door een beslissing van de jeugdrechtbank (art. 267, 268, 280, 302 en 311 bis B.W.); of waarvan het bestuur over de goederen, gedurende het huwelijk, in rechte slechts door één van de ouders wordt uitgeoefend (afwezigheid van één van de ouders, onbekwaamverklaring, onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven; of waarvan het bestuur over de goederen door de jeugdrechtbank aan een van beide ouders is toevertrouwd (art. 389, eerste lid, B.W.).

Ook de geadopteerde minderjarigen zijn beschermd, onverschillig of zij door één persoon of door twee echtgenoten zijn geadopteerd (art. 348 B.W.).

Zijn verder beschermd de natuurlijke kinderen, die door hun vader én moeder zijn erkend, en alle minderjarigen die onder voogdij staan, zelfs indien het beheer van de goederen niet aan de overlevende ouder behoort.

Zijn ten slotte beschermd de minderjarige kinderen, waarvan één of beide ouders ontzet werden van het recht hun goederen te beheren (art. 33 en 34, w. 8 april 1965).

Of de voorziene maatregel ook kan worden genomen ter bescherming van ontvoogde minderjarigen is betwistbaar, vermits zij zelf hun goederen beheren. Wij menen nochtans dat de algemeenheid van de bewoordingen erop wijst dat ook ten aanzien van deze minderjarigen het toezicht over de aanwending van de geldsommen overeenstemt met de bedoeling van de wetgever.

§ 4. In welke voorwaarde

kan de aanwending van geldsommen worden bevolen ?

4. Slechts één voorwaarde is gesteld : wanneer kan gevreesd worden dat geldsommen of vergoedingen, die aan de minderjarige toekomen, niet in zijn belang

worden gebruikt. Dit voorschrift dient in verband gebracht met artikel 29 van de wet van 8 april 1965, waarvan de hier onderzochte bepalingen oorspronkelijk slechts werden beschouwd als een uitbreiding. In het algemeen kan men zeggen dat de aanwending zal kunnen bevolen worden telkens er gevaar bestaat dat de geldsommen of de vergoedingen, door niet belegging, slechte belegging of slechte aanwending gevaar lopen geheel of gedeeltelijk verloren te gaan, of dat ze niet zullen worden aangewend in het belang van de minderjarigen. Beoogd is een controle op het goede beheer van die geldsommen.

Meerdere omstandigheden kunnen bij de beoordeling van deze voorwaarde in aanmerking komen. Aldus zal ook doorgaans een onderscheid moeten worden gemaakt tussen de geldsommen die een kapitaal vertegenwoordigen en de geldsommen die inkomsten vertegenwoordigen en mogen worden aangewend tot het onderhoud en de opvoeding van de minderjarige. Ook de wettelijke voorschriften betreffende het beheer van de voogd kunnen die beoordeling beïnvloeden.

In vele gevallen zal het in de praktijk nochtans zeer moeilijk zijn deze voorwaarde te beoordelen. Aldus zal de burgerlijke of de strafrechter bijna nooit beschikken over de nodige inlichtingen. En in burgerlijke gedingen is de procureur des Konings niet steeds aanwezig.

Ook is het voor de procureur des Konings niet mogelijk, afgezien van het feit dat in vele gevallen hij er zelfs geen kennis zal van hebben dat aan een minderjarige geldsommen toekomen, telkens een onderzoek in te stellen om na te gaan of de gelden wel in het belang van de minderjarige zullen worden aangewend. Bovendien blijkt het niet gepast dat dit onderzoek een inquisitoriaal kenmerk zou krijgen of zou uitlopen op een overdreven inmenging in het gezinsleven (J. Matthijs, T.P.R., 1965, 383, nr. 89).

Onderrichtingen zullen weliswaar kunnen worden gegeven aan de griffies van de rechtbanken ten einde de bevoegde procureur des Konings in te lichten telkens aan minderjarigen geldsommen zijn toegekend : ook aan publiekrechtelijke diensten zullen administratieve onderrichtingen kunnen worden gegeven met het oog op berichtgeving aan de procureur des Konings, telkens een geldsom ten voordele van minderjarigen dient uitbetaald (J. Matthijs, T.P.R., 1965, 383, noten 1 en 2).

Bovendien kunnen de parketten, bij de behandeling van strafzaken of van zaken waarin zij hun advies moeten geven, meestal voorzien dat aan minderjarigen geldsommen of vergoedingen zullen toekomen, en dienvolgens een onderzoek instellen. Dit onderzoek kan echter tot gevolg hebben een zekere vertraging in de afhandeling van de zaak of in het aanbrengen van de eis bij de jeugdrechtbank.

§ 5. Van welke geldsommen

kan de aanwending worden bevolen ?

5. De jeugdrechtbank kan de aanwending bepalen van alle geldsommen die aan een minderjarige toekomen. De tekst is algemeen; zonder belang is de oorsprong van deze geldsommen of de reden waarom ze verschuldigd zijn.

Zijn dus niet alleen bedoeld de geldelijke vergoedingen van stoffelijke of zedelijke schade, maar ook bijvoorbeeld de gelden die aan de minderjarigen toekomen wegens terugbetaling van geleende gelden, wegens verkoop van persoonlijke goederen, wegens onteigening, wegens verdeling van nalatenschap of onverdeeldheid, wegens contractuele, delictuele of quasi-delictuele aansprakelijkheid.

Zijn niet alleen bedoeld de gelden die een kapitaal

vertegenwoordigen, maar ook deze die vruchten of opbrengsten vertegenwoordigen, voor zover ten minste de ouders het genot van de goederen van hun kinderen niet hebben.

Zonder belang is of de betaling van de geldsommen voorzienbaar was (bijv. huurgelden, intresten, lening waarvan de termijn is verstreken), of dat ze onvoorzien eisbaar zijn (bijv. onteigeningsvergoeding, waarde van uitgelote titels).

De aanwending kan nochtans niet worden bepaald van geldsommen die aan de ouders toekomen, wegens het genot dat zij hebben van de goederen van hun minderjarige kinderen.

Moeten de geldsommen of vergoedingen opeisbaar zijn opdat de aanwending ervan zou kunnen worden bepaald? Wij menen van niet.

De jeugdrechtsbank zal de aanwending kunnen bepalen van geldsommen die aan een minderjarige toekomen, zodra een gerechtelijke procedure van onteigening is begonnen of voordat de terugbetaling van uitgeleende gelden contractueel kan worden geëist. Wij menen zelfs dat de jeugdrechtsbank de aanwending kan bepalen, wanneer een minderjarige gerechtigd is in een nalatenschap of een onverdeeldheid, zelfs voor de hun uiteindelijk toe te kennen bedragen zijn vastgesteld. Of wanneer zij recht hebben op vergoedingen wegens arbeidsongeval of verkeersongeval, zelfs voordat er door de rechter uitspraak is gedaan.

In vele gevallen zal de maatregel slechts een nuttig gevolg hebben indien de jeugdrechtsbank in zekere zin preventief kan optreden, ten einde te vermijden dat de geldsommen reeds zouden zijn uitbetaald voordat de procureur des Konings er kennis van krijgt dat hun geldsommen toekomen.

6. De andere rechtbanken kunnen nochtans alleen de aanwending bepalen van de geldsommen die verschuldigd zijn tot vergoeding van een stoffelijke of zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt.

Wat wordt hiermede bedoeld?

Het amendement van de heer Cooreman beoogde alleen de kapitalen strekkende tot vergoeding van een «bestendige invaliditeit en daarbij horende morele schade» van minderjarigen. Ook het amendement van de regering beoogde alleen de kapitalen die bestemd zijn om de «blijvende invaliditeit of het aan een minderjarige berokkend zedelijk nadeel» te vergoeden. De tekst van dit amendement werd ongewijzigd overgenomen in de door de commissie voor de justitie van de Kamer voorgestelde wettekst, en goedgekeurd door de Kamer zelf (Zie hiervoor, nr. 2).

De commissie voor de justitie van de Senaat wijzigde nochtans de tekst, aan de ene kant door aan de jeugdrechtsbank het recht te geven de aanwending te bepalen van alle geldsommen, aan de andere kant door aan de rechtbanken het recht te geven de aanwending te bepalen van de geldsommen die verschuldigd zijn tot «vergoeding van een stoffelijke of zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt».

In ieder geval blijkt hieruit dat de wetgever het recht van de rechtbanken niet heeft willen beperken tot de geldsommen die verschuldigd zijn wegens stoffelijke of zedelijke schade uit «blijvende» arbeidsongeschiktheid. Wij menen zelfs dat de tekst niet dient beperkt tot de geldsommen die verschuldigd zijn wegens stoffelijke of zedelijke schade uit «arbeidsongeschiktheid» of «invaliditeit». Niets laat toe te besluiten dat de Senaat, terwijl hij aan de ene kant de bevoegdheid van de jeugdrechtsbank uitbreidde tot alle geldsommen en aan de andere kant eveneens bevoegdheid verleende aan de andere rechtbanken, de bevoegdheid van deze laatsten heeft willen beperken tot de vergoeding wegens

arbeidsongeschiktheid. Trouwens zou dan nog dienen uitgemaakt wiens arbeidsongeschiktheid zou zijn bedoeld, deze van de minderjarige of deze van anderen.

Dit betekent nochtans niet dat de rechtbanken dezelfde bevoegdheid hebben als de jeugdrechtsbank. Hun bevoegdheid blijft beperkt tot de vergoedingen van een stoffelijke of zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt. Aldus zullen de rechtbanken bijvoorbeeld de aanwending niet kunnen bepalen van de gelden die aan minderjarigen worden toegekend wegens terugbetaling van uitgeleende gelden, wegens gerechtelijke onteigening, wegens verdeling van nalatenschap of onverdeeldheid, wegens verkoop van een persoonlijk goed. Maar, naar onze mening, zullen zij wel de aanwending kunnen bepalen van de geldsommen die aan een minderjarige worden toegekend wegens stoffelijke schade aan hun goederen, wegens zedelijke schade die zij lijden door het overlijden van een bloedverwant, zelfs wegens stoffelijke of zedelijke schade uit contractbreuk.

§ 6. Rechtspleging

7. Jeugdrechtsbank.

a) Bevoegd is de jeugdrechtsbank van de verblijfplaats van de ouders, voogden of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben (art. 44, eerste lid, w. 8 april 1965).

Met andere woorden en praktisch gezien, vermits de beslissing van de jeugdrechtsbank een inmenging is in het wettelijk beheer van de goederen van de minderjarige, is bevoegd de jeugdrechtsbank van de verblijfplaats van de wettelijke beheerder.

Wanneer de ouders een afzonderlijke verblijfplaats hebben (wat meestal het geval zal zijn voor de natuurlijke ouders), kunnen dus twee jeugdrechtsbanken bevoegd zijn.

Wanneer het verzoek uitgaat van de moeder van de minderjarige (zie hierna, littera b), is nochtans bevoegd de jeugdrechtsbank van haar verblijfplaats (art. 44, tweede lid, w. 8 april 1965).

b) Alleen de procureur des Konings is bevoegd om de vordering bij de jeugdrechtsbank in te stellen (art. 389, derde lid, B.W.).

Zulks belet nochtans niet dat, wanneer de ouders gezamenlijk de persoonlijke goederen van hun minderjarige kinderen beheren, de moeder, indien zij het niet eens is met de vader, het recht heeft zich tot de jeugdrechtsbank te wenden ten einde te horen beslissen over dit beheer in verband met de geldsommen die aan hun minderjarig kind toekomen (art. 389, eerste lid, B.W.).

c) De zaak wordt door de procureur des Konings bij de jeugdrechtsbank aanhangig gemaakt bij dagvaarding op zijn verzoek (art. 45, 1, w. 8 april 1965). Zij moet, op straffe van nietigheid, worden gericht aan de ouders, voogden of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben (art. 46, w. 8 april 1965). Wanneer de ouders gezamenlijk de goederen van hun minderjarig kind beheren, zullen ze dus ook beiden dienen gedagvaard.

De jeugdrechtsbank kan alle nuttige navorsingen doen verrichten (art. 50, w. 8 april 1965); zij kan te allen tijde de minderjarige, de ouders, voogden of degenen die hem onder hun bewaring hebben oproepen (wat bijzonder nuttig kan zijn wanneer de ouders geen wettelijke beheerders zijn) (art. 51, eerste lid, w. 8 april 1965) en deze zijn verplicht te verschijnen (art. 51, derde lid, w. 8 april 1965).

Partijen mogen zich door een advocaat laten vertegenwoordigen, maar de jeugdrechtsbank kan te allen tijde

bevelen dat zij persoonlijk verschijnen; de medewerking van pleitbezorgers is niet vereist (art. 54, W. 8 april 1965).

Wanneer de vraag uitgaat van de moeder (zie hier-voor, littera b) wordt de zaak bij de jeugdrechtbank aanhangig gemaakt bij een door haar ondertekend verzoekschrift (art. 45, I, w. 8 april 1965).

De vader wordt voor de jeugdrechtbank opgeroepen door de griffier; een gelijkvormig afschrift van de vordering wordt bij de oproeping gevoegd (art. 51, tweede lid, w. 8 april 1965).

De jeugdrechtbank kan alle navorsingen doen verrichten; zij kan de minderjarige oproepen en partijen verplichten persoonlijk te verschijnen (art. 50, 51, eerste lid, en 54, w. 8 april 1965).

d) De beslissing van de jeugdrechtbank is niet vatbaar voor verzet, maar wel voor hoger beroep; de jeugdrechtbank kan de voorlopige tenuitvoerlegging van haar beslissing bevelen (art. 58, tweede en vierde lid, w. 8 april 1965).

Onverschillig of het hoger beroep uitgaat van het openbaar ministerie of van een andere in het geding betrokken partij, wordt het bij verzoekschrift ingesteld ter griffie van het hof van beroep, binnen een maand na de uitspraak; bij het verzoekschrift wordt een expeditie gevoegd van het vonnis waartegen hoger beroep wordt ingesteld; de griffier van de jeugdkamer van het hof van beroep roept voor die kamer de partijen op die opgeroepen waren voor de jeugdrechtbank; hij voegt bij de oproeping voor de andere partijen dan de verzoeker, een gelijkluidend afschrift van het verzoekschrift; de medewerking van pleitbezorgers is niet vereist (art. 58, w. 8 april 1965).

8. Rechtbanken.

Bevoegd is iedere rechtbank die uitspraak doet over een vergoeding van een stoffelijke of zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt (art. 389, vierde lid, B.W.). De rechtbank beslist ambtshalve.

De rechtbank heeft dit recht nochtans alleen op het ogenblik zelf dat zij uitspraak doet over de vergoeding. Maar niets belet de rechter, zelfs wanneer hij bij de toekenning van een provisie op de vergoeding de aanwending ervan niet heeft bepaald, dat hij bij de definitieve vaststelling van de vergoeding de aanwending ervan bepaalt.

Wij menen nochtans dat in dit geval de beslissing niet meer kan worden uitgebreid tot het gedeelte dat reeds voordien provisioneel was toegekend; in de meeste gevallen zal zulks trouwens nutteloos zijn, vermits intussen de provisie reeds zal zijn uitbetaald.

Anderzijds zijn wij evenwel van oordeel dat de rechter wel, voor de eerste maal op verzet of op hoger beroep, de aanwending van de toegekende vergoeding mag bepalen. Zulke beslissing betreft immers geen verzwaring van de veroordeling, maar alleen een beschermingsmaatregel ten voordele van de minderjarige.

Kan verzet of hoger beroep worden aangetekend uitsluitend ten einde de beslissing over de aanwending van de vergoeding te zien intrekken? Wij menen van niet, en wel om dezelfde reden. Maar wij menen ook dat niets de rechter belet, wanneer verzet of hoger beroep tegen de grond van de beslissing is aangetekend, de aanwending van de vergoeding niet meer te bepalen.

§ 7. Uitvoering en gevolgen van de beslissing

9. Wanneer de beslissing van de jeugdrechtbank of van de rechtbank in kracht van gewijsde is gegaan, betekent de griffier een afschrift ervan bij ter post aangetekende brief aan de schuldenaars (art. 389, vijfde lid, B.W.).

De toepassing van deze bepaling kan aanleiding geven tot zekere moeilijkheden.

Allereerst kan de griffier in de meeste gevallen niet weten of de beslissing in kracht van gewijsde is getreden. Weliswaar moet ieder beroep tegen een vonnis van de strafrechter ter griffie worden ingesteld (behoudens het hoger beroep van het openbaar ministerie bij de rechtsmacht die van het beroep kennis moet nemen, maar dat uitsluitend de publieke vordering betreft), maar verzet wordt niet ter griffie ingesteld of aan de griffier aangezegd. Wat betreft het hoger beroep tegen de vonnissen van de burgerlijke rechtbanken, kan de griffier er geen kennis van hebben, tenzij indien het een vonnis van echtscheiding of van scheiding van tafel en bed op grond van bepaalde feiten betreft. Ook van het hoger beroep van de beslissing van de jeugdrechtbank krijgt de griffier geen kennis.

Wanneer de beslissing uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, bestaat het gevaar dat de betekening laat-tijdig zal gebeuren. Wij menen dan ook dat in dit geval een onmiddellijke betekening zich opdringt.

10. Na betekening kan de schuldenaar zich alleen mits nakoming van de voorwaarden gesteld door de rechter, geldig bevrijden (art. 389, vijfde lid, B.W.). De wettelijke beheerder van de minderjarige kan dan ook slechts in die voorwaarden geldig kwijting geven.

Een eerste opmerking betreft het ogenblik waarop de schuldenaar zich niet geldig meer kan bevrijden, tenzij mits nakoming van de opgelegde voorwaarden. Men kan moeilijk aanvaarden, dat de afgifte ter post reeds als betekening geldt en dat de schuldenaar zich dus niet geldig zou bevrijden zolang hij geen werkelijke kennis heeft van de beslissing. Maar anderzijds, indien de datum van ontvangst van de brief in acht moet worden genomen, zal deze moeilijk te bepalen zijn. Wenselijk zal in ieder geval zijn dat de brief afgegeven wordt tegen gedateerd ontvangstbewijs.

Een tweede opmerking betreft het zwaar nadeel dat aldus aan de schuldenaar kan worden berokkend. De wet laat de rechter namelijk vrij zulke aanwending van de gelden te bevelen als hij raadzaam acht. Hij kan bijvoorbeeld de storting bij een spaarkas of bij een bank bevelen, wat geen moeilijkheden of bezwaren medebrengt. Maar hij kan ook bijvoorbeeld de belegging bevelen in onroerende goederen of op hypothecaire waarborg. Wij menen niet dat het in zulk geval aan de schuldenaar behoort de belegging zelf te doen; het zal aan de wettelijke beheerder behoren de koop of de hypothecaire lening af te sluiten en de schuldenaar zal de prijs of de gelden uitbetalen. Maar intussen kan er een zekere tijd verlopen, en de schuldenaar zal zich, aan de ene kant niet geldig kunnen bevrijden, zelfs niet door cosignatie, aan de andere kant zullen de intresten op zijn schuld blijven lopen.

§ 8. Kan de beslissing van de jeugdrechtbank of van de rechtbank worden herzien?

11. Afgezien van verzet of hoger beroep, stelt zich de vraag of de beslissing van de jeugdrechtbank of van de rechtbank kan worden herzien, en dienvolgens gewijzigd, nadat ze in kracht van gewijsde is getreden en zelfs voordat ze in kracht van gewijsde is getreden.

a) Luidens artikel 60 van de wet van 8 april 1965 kan de jeugdrechtbank te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie, de maatregel genomen zowel ten aanzien van de vader, moeder of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben als ten aanzien van de minderjarige zelf, intrekken of wijzigen en binnen de perken van deze wet

optreden in het belang van de minderjarige. De vader, moeder, voogden of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben, alsmede de minderjarige tegen wie de maatregel is genomen, kunnen zich met dat doel bij verzoekschrift tot de jeugdrechtsbank wenden, nadat één jaar verstreken is sedert de dag waarop de beslissing waarbij de maatregel is bevolen, definitief is geworden.

Sommige auteurs hebben de toepassingen van dit artikel in ons geval betwijfeld, om reden dat dit artikel enkel toepasselijk zou zijn op de beslissingen van de jeugdrechtsbank genomen ten aanzien van de ouders of van de minderjarige zelf, namelijk deze voorzien bij hoofdstuk III van titel II van de wet van 8 april 1965. Ten gevolge van de overheveling van de hier onderzochte wettekst van hoofdstuk III naar hoofdstuk II (zie hiervoor, nr. 2), zou dit artikel niet toepasselijk zijn. Terzelfdertijd stellen deze auteurs nochtans vast dat de beslissingen van de jeugdrechtsbank, ook wanneer ze de aanwending van geldsommen bevelen, steeds moeten kunnen herzien door de jeugdrechtsbank (Hirsch J., L., J.T., 1965, 883, nr. 73; J. Metthijs, T.P.R. 1965, 384, nr. 90).

Wij menen deze stelling niet te kunnen beamen. Weliswaar geeft de lezing van artikel 60 van de wet van 8 april 1965 de indruk dat alleen op het oog werd genomen de maatregelen die de jeugdrechtsbank neemt bij toepassing van hoofdstuk III van titel II; maar dit artikel ressorteert onder hoofdstuk IV betreffende de territoriale bevoegdheid en rechtspleging, waarin ook de rechtspleging wordt geregeld in verband met de beslissingen die de jeugdrechtsbank kan nemen op civielrechtelijk gebied.

Aan de andere kant kan niet worden aangenomen dat een maatregel die uitsluitend in het belang van de minderjarige wordt genomen, later in zijn nadeel zou uitvallen doordat een goed beheer van zijn vermogen erdoor zou worden lamgelegd. Wil men de belangen van de minderjarige op ieder ogenblik kunnen behartigen, dan zal men aan de jeugdrechtsbank de macht moeten geven haar beslissing betreffende de aanwending van geldsommen steeds te herzien, zelfs indien ze nog niet in kracht van gewijsde zijn getreden. En de enige wettelijke bepaling waarop men zich kan steunen is artikel 60 van de wet van 8 april 1965.

Deze beslissingen moeten op ieder ogenblik kunnen worden herzien, zelfs voordat ze in kracht van gewijsde zijn getreden, want ze kunnen uitvoerbaar zijn verklaard bij voorraad of worden uitgevoerd voordat hoger beroep is aangetekend, en intussen kan blijken dat de bevolen aanwending niet meer passend is.

b) De schuldenaar, die nadeel ondervindt door de beslissing van de jeugdrechtsbank, heeft ook het recht derde-verzet in te stellen. Artikel 62 van de wet van 8 april 1962 voorziet immers dat, voor de in titel II, hoofdstuk II, bedoelde procedures (waaronder artikel 389 B.W. ressorteert) de wetbepalingen inzake burgerlijke rechtspleging gelden.

c) Ten slotte moet er worden opgemerkt dat ondanks de bevolen aanwending van de geldsommen, de wettelijke beheerder verder de goederen van de minderjarige beheert en dienvolgens ook deze geldsommen. De beslissing beveelt weliswaar een bepaalde aanwending van de geldsommen, maar binnen de perken van deze aanwending blijft hij geldig beheren.

Wanneer aldus bijvoorbeeld een belegging in onroerende goederen of in hypotheecaire waarborg is bevolen, kunnen de goederen later, met inachtneming van de wettelijke voorschriften, worden verkocht of kunnen de uitgeleende gelden worden uitbetaald. Voor

de koper die de prijs betaalt of voor de lener die de gelden terugbetaalt bestaat er geen verplichting de nieuwe belegging te controleren, en zij bevrijden zich geldig in handen van de wettelijke beheerder, behoudens nieuwe beslissing van de jeugdrechtsbank.

12. Wat betreft de beslissingen van de rechtbanken bestaat er nochtans geen enkele wettekst die een herziening mogelijk maakt. Aan de jeugdrechtsbank werd in dit opzicht geen enkele bevoegdheid verleend, en derde-verzet is niet toegelaten om de reden dat, wat de vonnissen van de strafrechtbanken betreft, zulke voorziening niet is toegelaten, en dat, wat de vonnissen van de burgerlijke rechtbanken betreft, de belanghebbende schuldenaar partij in het geding was.

§ 9. Critisch overzicht

13. Voorgestelde tekst :

Wanneer kan gevreesd worden dat geldsommen die aan een minderjarige toekomen niet in zijn belang worden gebruikt, kan de jeugdrechtsbank van de verblijfplaats van de wettelijke beheerder de voorwaarden voor de aanwending van die geldsommen bepalen. De jeugdrechtsbank kan de persoon aanduiden die de bevolen aanwending zal verrichten en die alleen geldig kwijting zal kunnen geven aan de schuldenaar.

In hetzelfde geval kunnen de rechtbanken bevelen dat de geldsommen, die aan een minderjarige toekomen in uitvoering van hun beslissing, zullen worden gestort op een spaarboekje bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op naam van de minderjarige en met beding dat er niet kan worden over beschikt, gedurende de minderjarigheid, zonder machtiging van de jeugdrechtsbank.

De jeugdrechtsbank kan te allen tijde haar beslissing, evenals de beslissing van de rechtbank, herzien, na de procureur des Konings en de wettelijke beheerder te hebben gehoord, of dat deze laatste ten minste is opgeroepen.

De beslissingen van de jeugdrechtsbank en van de rechtbanken zijn niet vatbaar voor verzet of hoger beroep; zij zijn onmiddellijk uitvoerbaar.

De griffier betekent onmiddellijk een afschrift van de beslissing aan de schuldenaar, bij ter post aangetekende brief en tegen ontvangstbewijs. Eventueel zendt hij een afschrift van het vonnis aan de bevoegde jeugdrechtsbank.

De schuldenaar kan zich alleen mits nakoming van de gestelde voorwaarden geldig bevrijden, ongeacht nochtans zijn recht om in ieder geval de geldsommen te storten op een spaarboekje bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op naam van de minderjarige en met het beding dat er, gedurende de minderjarigheid, niet kan worden over beschikt zonder de machtiging van de jeugdrechtsbank.

14. De bedoeling van de wetgever is zeker prijszwaardig. Iedereen die dagelijks betrokken is bij de afhandeling van gedingen in verband met arbeidsongevallen of verkeersongevallen, heeft zeker de vraag gesteld wat er gebeurt met de aan de minderjarigen toekomende gelden en heeft vermoed dat er na enkele jaren weinig of niets van overblijft.

Indien het principe goed is, dan is de toepassing ervan nochtans soms zeer delikaat. Immers de rechtbanken mengen zich niet alleen in het beheer van de goederen van de minderjarige en in de rechten die aan de ouders, voogden en zelfs aan de familieraad toekomen, maar haar beslissing kan ook nadelig zijn voor de schuldenaar.

De regering heeft dan ook goed gedaan door de tussenkomst van de jeugdrechtsbanken en van de rechtbanken facultatief te maken.

Hierbij aansluitend dient ook opgemerkt dat de tussenkomst van het parket niet mag leiden tot een automatisme of tot een overdreven of onverantwoorde inmenging in het gezinsleven (Matthys, T.P.R., 1965, 383, nr. 89).

Wij menen dan ook dat een formule moet worden gezocht die met voldoende soepelheid kan worden toegepast, zowel bij het nemen van de beslissing als bij de uitvoering en de herziening, daarbij inachtnemend niet enkel het belang van de minderjarige, maar ook het belang van de schuldenaar.

15. Wat de rechtbanken betreft, zouden wij durven voorstellen het principe van artikel 389, vierde lid, B.W. te behouden, doch met volgende wijzigingen: 1° dat de bevoegdheid wordt uitgebreid tot alle geldsommen die de rechtbank aan de minderjarigen toekent, 2° dat slechts een voorlopige aanwending kan worden bevolen, 3° dat de beslissing van rechtswege uitvoerbaar is bij voorraad.

a) Persoonlijk zien wij geen enkele reden waarom de bevoegdheid van de rechtbanken beperkt moet zijn tot de vergoeding van een stoffelijke of van een zedelijke schade aan een minderjarige veroorzaakt. De bevoegdheid zou moeten worden uitgebreid tot alle geldsommen die aan een minderjarige toekomen in uitvoering van hun vonnis. En zulks dient zeer breed geïnterpreteerd. Waarom bijvoorbeeld aan de rechtbanken niet toelaten de voorlopige aanwending te bepalen van de geldsommen die aan een minderjarige kunnen toekomen in een procedure van gerechtelijke vereffening en verdeling, wanneer zij de verkoop van onroerende goederen van de minderjarige toelaten, wanneer zij een vergoeding wegens onteigening toekennen, wanneer zij veroordelen tot terugbetaling van door de minderjarige uitgeleende gelden.

b) De beslissing van de rechtbanken zou echter voorlopig moeten zijn in tweeërlei opzicht.

Vertrekkende van het standpunt dat het voor de rechtbanken meestal zeer moeilijk zal zijn de juiste aanwending te bepalen, om reden dat zij onvoldoende zijn ingelicht over alle omstandigheden, menen wij dat de aanwending zou dienen beperkt tot de verplichte storting van de verschuldigde geldsommen op een spaarboekje bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op naam van de minderjarige en met beding dat er, gedurende de minderjarigheid, niet over kan worden beschikt zonder de machtiging van de jeugdrechtsbank.

Verder zou de beslissing van de rechtbank voorlopig moeten zijn in deze zin dat zij steeds kan worden herzien door de jeugdrechtsbank. Daartoe zou het volstaan dat onmiddellijk een afschrift van het vonnis of arrest aan de jeugdrechtsbank wordt overgemaakt. Zulks zou ook verzet of hoger beroep zonder voorwerp maken.

c) Ten slotte zou de beslissing van de rechtbank, wat betreft de bepaling van de aanwending, van rechtswege uitvoerbaar moeten zijn bij voorraad.

Zulks zou toelaten dat de griffier in ieder geval en onmiddellijk een afschrift betekent aan de schuldenaar, nog voor het vonnis in kracht van gewijsde is getreden en zelfs indien er verzet of hoger beroep wordt aangezet. Deze betekening zou de schuldenaar beletten nog geldig te betalen, wanneer het vonnis van veroordeling wordt uitgevoerd, hetzij bij voorraad, hetzij voor dat hoger beroep is aangezet.

16. Wat de jeugdrechtsbank betreft zou ook een zeer soepele toepassing moeten worden gezocht.

a) Persoonlijk zien wij er geen bezwaar in dat de jeugdrechtsbank ambtshalve zou optreden, zonder enige verdere rechtspleging. Aan de ene kant zou zulks niet

beletten dat de procureur des Konings of een familielid van de minderjarige de jeugdrechtsbank zou inlichten over het gevaar van een mogelijke slechte belegging of van een slecht beheer. Aan de andere kant kunnen er omstandigheden zijn die een onmiddellijke beslissing opdringen. De thans voorziene procedure, ofschoon zeer vereenvoudigd, zal nochtans een zekere tijd in beslag nemen, zodat het niet denkbeeldig is dat de beslissing van de jeugdrechtsbank laattijdig zal tussenkomen. In deze spoedeisende gevallen zal de jeugdrechtsbank er zich normaal toe beperken een voorlopige maatregel te nemen, bijvoorbeeld de storting van de gelden op een spaarboekje bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op naam van de minderjarige en met beding dat, gedurende de minderjarigheid, over de gelden niet kan worden beschikt zonder machtiging van de jeugdrechtsbank. Eenmaal deze voorlopige maatregel genomen, staat het de jeugdrechtsbank steeds vrij haar beslissing te herzien, in welk geval er geen bezwaar meer bestaat de procureur des Konings en de wettelijke beheerder in de procedure te betrekken.

b) Ook zou het aan de jeugdrechtsbank moeten worden toegelaten een persoon aan te duiden die belast wordt met de uitvoering van de beslissing en in wiens handen alleen de schuldenaar kan betalen.

Zulks kan van belang zijn wanneer de jeugdrechtsbank sommige bijzondere toepassingen beveelt, zoals de belegging in onroerende goederen of op hypothecaire waarborg. Ten einde aan de ene kant de mogelijke passieve houding van de wettelijke beheerder te overwinnen en aan de andere kant de schuldenaar niet te beletten zo spoedig mogelijk te kunnen betalen, zou de aldus aangeduide persoon onmiddellijk voor de bevolen aanwending kunnen zorgen.

c) Met hetzelfde doel zou kunnen worden voorzien dat, welke ook de bevolen aanwending is, de schuldenaar zich kan bevrijden door storting van de verschuldigde geldsommen op een spaarboekje bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas op naam van de minderjarige en met beding dat er, gedurende de minderjarigheid, niet over kan worden beschikt.

De toekenning van dit recht zal ook de gevolgen wegnemen van een eventuele tegenstrijdigheid tussen een beslissing van de jeugdrechtsbank en een latere beslissing van de rechtbank, die van eerstgenoemde beslissing geen kennis had.

d) Ten slotte zou aan de jeugdrechtsbank uitdrukkelijk het recht moeten worden verleend zowel haar eigen beslissingen als deze van de rechtbanken te allen tijde te herzien. Verzet, hoger beroep en derde-verzet zouden alsdan zonder voorwerp worden.

Een eenvoudige procedure zou dienen uitgewerkt, waarbij bevoegdheid wordt verleend aan de jeugdrechtsbank van de verblijfplaats van de wettelijke beheerder, en, indien de ouders gezamenlijk het beheer hebben, van de verblijfplaats van de vader; waarbij de jeugdrechtsbank ambtshalve kan beslissen, echter na de procureur des Konings en de wettelijke beheerder te hebben gehoord; en waarbij aan de jeugdrechtsbank toegelaten wordt alle navorsingen te doen.

Alle beslissingen van de jeugdrechtsbank zouden onmiddellijk en van rechtswege uitvoerbaar moeten zijn, onder voorbehoud, wat de schuldenaar betreft, van betekening.

17. Ten einde het algemeen kenmerk van het wettelijk voorschrift beter te doen uitkomen, zou het verkieslijk zijn het op te nemen in een afzonderlijk artikel van het Burgerlijk Wetboek.

Marcel VAN BALBERGHE

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 11 januari 1966.

Voorzitter: M. van Beirs.

Raadsheer-verslaggever: M. Trousse.

1e Advocaat-generaal: M. Ganshof van der Meersch.

1. **Bewijs. — Simulatie. — Inkomstenbelastingen. — Administratie wil zich op de echte akte beroepen. — Bewijs van de echte akte.**

2. **Vennootschap. — Inbreng. — Begrip.**

1. *Wanneer de administratie der directe belastingen er zich niet toe beperkt te beweren dat een akte verdict is, maar de schijnakte door een andere akte wil vervangen (in casu beweerde de administratie dat een obligatielening in werkelijkheid een inbreng in een vennootschap was), moet zij bewijzen, al was het door vermoedens, dat de bestanddelen aanwezig zijn van de rechtshandeling die in de plaats gekomen is van de eerste.*

2. *Een essentiële voorwaarde voor een inbreng in een vennootschap is dat deze inbreng bijdraagt in de vennootschapsverliezen.*

N.V. Laboratoires Curia t/ Belgische Staat
(Minister van Financiën).

Gelet op het bestreden arrest door het Hof van beroep te Brussel op 6 november 1963 gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 14, inzonderheid paragraaf 1, 1°, 15, inzonderheid paragraaf 1, 34, inzonderheid paragraaf 1, 1°, van de wetten betreffende de inkomstenbelastingen, gecoördineerd bij besluit van de Regent van 15 januari 1948, 2, paragraaf 1, gewijzigd bij artikel 33 van de wet van 8 maart 1951, 6 van de wetten betreffende de nationale crisisbelasting, gecoördineerd bij besluit van de Regent van 16 januari 1948, 1134, 1319 tot 1322, 1832, 1851, 1853, 1855 van het Burgerlijk Wetboek, 1, 26, 29, 30, 34, 41, 70, 72, 77, 79 en 205 van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 30 november 1935,

doordat het bestreden arrest de naam van aandelen-dividenden geeft aan de bedragen, door de op 27 december 1950 opgerichte, eisende naamloze vennootschap in 1951, 1952, 1953, 1955 en 1956 toegekend als intrest op de obligatielening die zij heeft uitgegeven en waarop de vennootschap «Etablissements Mees» heeft ingeschreven, en diensgevolge verklaart dat de aanslagen van inkomsten uit aandelen in de mobiliënbelasting en in de nationale crisisbelasting, welke aanslagen ten kohiere gebracht zijn over het dienstjaar 1957 door navordering van rechten over de dienstjaren 1951 tot 1953 onder de artikelen 702.345 tot 702.347, en over het dienstjaar 1958 door navordering van rechten over de dienstjaren 1955 en 1956 onder de artikelen 802.269 en 802.271 niet door verval getroffen zijn en dat het beroep van eiseres tegen die aanslagen niet gegrond is, en het arrest zijn beslissing hierop doet steunen dat het feit dat de vennootschap «Etablissements Mees» ter beschikking van eiseres, wier kapitaal opzettelijk ontoereikend was, het bedrag van 1.500.000 frank zonder enige waarborg ter beschikking heeft gesteld om haar werkzaamheden mogelijk te

maken en het feit dat eiseres aan deze vennootschap ongeveer haar hele winst heeft afgestaan, enkel kunnen worden uitgelegd door de belangengemeenschap tussen deze twee vennootschappen die een enkel economisch geheel vormden en aan een enkele leiding onderworpen waren en dat derhalve moet worden geoordeeld dat de leiders van de naamloze vennootschap «Etablissements Mees» onder de schijn van een obligatielening het genot van die som hebben ingebracht en ze hebben gebezigd voor het vervolgen van het maatschappelijk doel, zodat de bezoldiging van dat kapitaal noodzakelijk in die omstandigheden onderworpen was aan de risico's van het vennootschappelijk bedrijf,

terwijl het bestreden arrest niet vaststelt dat voldaan is aan een essentiële vereiste om in een reeds opgerichte naamloze vennootschap een inbreng te kunnen doen door inschrijving op aandelen, te weten een akkoord van eiseres, gegeven door de algemene vergadering van aandeelhouders, die alleen bevoegd is om de terbeschikkingstelling aan te nemen van een bedrag van 1.500.000 frank als inbreng in een vennootschap (schending van de artikelen 1832 van het Burgerlijk Wetboek, 1, 26, 30, 34, 70 en 72 van de voornoemde wetten op de handelsvennootschappen); en evenmin een akkoord van de personen verschenen bij de akte van oprichting van 27 december 1950 om zodanige inbreng bij de oprichting van de vennootschap aan te nemen (schending van de artikelen 1832 van het Burgerlijk Wetboek, 1, 26 en 30 van de voornoemde wetten op de handelsvennootschappen),

en terwijl het bestreden arrest, door de onder 1° en 2° hierboven bedoelde onwettelijkheden, in de plaats van de verrichting waarvan het zegt dat het een schijnverrichting is, gesteld heeft een andere rechtshandeling, geloofend door eiseres, in het onderhavige geval een inbreng in een naamloze vennootschap, zonder het bestaan vast te stellen van de wettelijke bestanddelen van zodanige inbreng (schending van artikel 1321 van het Burgerlijk Wetboek en van alle onder 1° aangehaalde bepalingen) en derhalve de aan de vennootschap «Etablissements Mees» toegekende sommen onwettelijk beschouwd heeft als inkomsten uit aandelen (schending van artikel 41 van de voornoemde wetten op de handelsvennootschappen) en als zodanig onderworpen aan de mobiliënbelasting en aan de nationale crisisbelasting op zodanige inkomsten (schending van de artikelen 14, 15 en 34 van de wetten betreffende de inkomstenbelastingen, gecoördineerd bij het arrest van de Regent van 15 januari 1948, en 2 en 6 van de wetten op de nationale crisisbelasting, gecoördineerd bij het besluit van de Regent van 16 januari 1948, het genoemde artikel 2 gewijzigd bij artikel 33 van de wet van 8 maart 1961):

Over het derde onderdeel:

Overwegende dat uit de overwegingen van het bestreden arrest blijkt dat de administratie de bedragen die eiseres heeft geboekt als intrest van een obligatielening waarop door de naamloze vennootschap Etablissements H. V. Mees op 15 januari 1951 is ingeschreven, aan de belastingregeling van de dividenden heeft onderworpen, op grond dat «de bestuurder van de voornoemde Etablissements Mees onder de schijn van een obligatielening het genot van het bedrag van de beeerde lening hebben ingebracht bij eiseres en dit

bedrag hebben gebezigd voor het vervolgen van het doel van de onderneming van eiseres»;

Overwegende dat, wanneer de administratie, zoals hier, er zich niet toe beperkt te beweren dat een akte verduidelijkt is, maar de schijnakte door een andere akte wil vervangen, zij moet bewijzen, al was het door vermoedens, dat de bestanddelen aanwezig zijn van de rechtshandeling die in de plaats gekomen is van de eerste;

Overwegende dat in dit opzicht het arrest erop wijst «dat in werkelijkheid, zoals haar raad van beheer reeds op 5 januari 1951 erkende, beroepster een kapitaal bezat dat ontoereikend was om haar werkzaamheden voort te zetten; dat haar werkzaamheid gedurende de bedoelde dienstjaren mogelijk is gemaakt door het aanwenden, voor haar vennootschapszaken, van het bedrag van 1.500.000 frank, dat de Etablissements H. V. Mees te harer beschikking hadden gesteld; dat enerzijds het stellen van zulk een som, zonder enige waarborg, ter beschikking van beroepster wier kapitaal opzettelijk ontoereikend was, en anderzijds de afstand, door verzoekster aan de «Etablissements Mees», van ongeveer de totale winst enkel kan worden uitgelegd door een belangengemeenschap tussen die twee vennootschappen die een economische eenheid vormen en aan een enkele leiding waren onderworpen»;

Overwegende dat met die omstandigheden alleen niet kan worden volstaan om het besluit van het arrest te rechtvaardigen, «dat de bestuurder van de naamloze vennootschap Etablissements H. V. Mees onder de schijn van een obligatielening bij verzoekster het genot van een som van 1.500.000 frank hebben ingebracht, met dien verstande dat de bezoldiging van dit kapitaal in die omstandigheden noodzakelijk onderworpen was aan de risico's van het vennootschapsbedrijf»;

Dat daaruit inzonderheid niet kan worden afgeleid dat de bestuurders van de Etablissements H. V. Mees het bedrag van 1.500.000 frank hebben willen doen bijdragen in de vennootschapsverliezen, wat een essentiële voorwaarde is voor een inbreng in een vennootschap;

Dat aldus het arrest zijn beschikkend gedeelte niet wettelijk heeft gerechtvaardigd;

Dat het middel gegrond is;

Betreffende het tweede middel afgeleid uit het verval:

Overwegende dat de vernietiging op het eerste middel de algehele vernietiging van het bestreden arrest moet meebrengen; dat immers de beslissing van het arrest op de ontstentenis van verval onverbreekbaar verbonden is met het besluit dat er simulatie in het spel is; dat de opzettelijke onjuistheid en het oogmerk om de belasting te ontduiken die het bewezen acht, slechts een gevolg is van de beslissing van het arrest over de grond van de aanslagen;

Om deze redenen:

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat van het thans gewezen arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder in de kosten;

Verwijst de zaak naar het Hof van beroep te Luik.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 1 april 1966.

Voorzitter: M. Rutsaert.

Raadsheer-verslaggever: M. Naulaerts.

Advocaat-generaal: M. Depelchin.

Advocaat: Mr. Van Rijn.

Cognossement. — Art. 91, A, § III, 3° zeewet. — Niet verplichte vermeldingen. — Betreffende de aard en de werkelijke staat van goederen in kisten. — «Inhoud onbekend». — Geoorloofd. — Geen verplichting tot motivering van de clause.

Uit de bepalingen van art. 91, A, § III, 3° zeewet volgt dat, wat de niet verplichte vermeldingen van het cognossement betreft, zoals de aard en de werkelijke staat van de goederen die in kisten ten vervoer worden aangeboden, de vervoerder clauses in het cognossement mag inlassen, zoals «said to contain» of «inhoud onbekend», die ten gevolge hebben de bewijslast te verplaatsen, en die de aansprakelijkheid van de vervoerder uitschakelen tenzij de cognossementhouder het bewijs levert van de aard en de werkelijke staat van die goederen bij de inlading.

Dienaangaande is de vervoerder niet verplicht de redenen aan te duiden waarom hij de oprechtheid van de verklaringen van de afzender in twijfel meent te mogen trekken of waarom hij geen redelijke gelegenheid heeft gehad tot het nazien van de inhoud van de kisten, nazien dat hem door geen enkele bepaling van art. 91 van de zeevaartwet wordt opgelegd.

Skibsaktieselskapet Victoria e.a. t/
The British and Foreign Marine Insurance cy e.a.

Gelet op het bestreden vonnis op 3 april 1962 in laatste aanleg gewezen door de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 85, 87, 91, in het bijzonder 91, A, paragraaf III, 3°, 4° en 8°, van de gecoördineerde wetten op de zee- en binnenvaart, zoals gewijzigd door de wet van 28 november 1928, en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis de eiseressen veroordeelt tot terugbetaling van de door verweersters, als verzekeraars, uitbetaalde schadebedragen met de vergoedende en gerechtelijke interesten en de kosten, op grond van de overweging, betreffende de clause «said to contain», dat «de verweerders hun ontlasting inroepen op grond van gezegde formule die op het cognossement is aangebracht; dat dergelijke formule enkel als rechtsgeldig kan aanvaard worden en als niet strijdig met de voorschriften van artikel 91, wanneer door de zeevervoerder aangeduid wordt in welke omstandigheden het hem onmogelijk was zijn normale verplichtingen van nazicht uit te voeren en hij dus niet voor de vermeldingen van het cognossement kon aangesproken worden; dat desbetreffend in casu geen bijzonderheden verstrekt werden en de clause dan ook niet tegenstelbaar is»,

terwijl, eerste onderdeel, dergelijke motivering dubbelzinnig is vermits zij niet toelaat te weten of de rechter gezegde clause haar normale toepassing heeft geweigerd omdat zij «niet rechtsgeldig» was dan wel omdat zij «niet tegenstelbaar» was, dubbelzinnigheid die met het volledig ontbreken van een motivering gelijkstaat (schending, in het bijzonder, van artikel 97 van de Grondwet),

NOOT: Zie voor beide punten: Cass. 5 september 1961, R.W. 1962-63, 213, arrest dat besproken wordt door Jan Ronse in T.P.R. 1964, blz. 72, nr. 6.

tweede onderdeel, van deze clause in elk geval toepassing wordt geweigerd omdat «door de zeevervoerder niet aangeduid wordt in welke omstandigheden het hem onmogelijk was zijn normale verplichting van nazicht uit te voeren en hij dus niet voor de vermeldingen van het cognossement kon aangesproken worden en omdat desbetreffend in casu geen bijzonderheden verstrekt werden», motief dat onwettelijk is, vermits het van de zeevervoerder die, naar de reeds aangehaalde wetsbepalingen, enkel de uiterlijke staat en de uiterlijke gesteldheid van de goederen dient na te gaan, de vervulling vordert van een bijkomende verplichting die niet door de wet is voorzien (schenking, in het bijzonder, van artikel 91, III, 3°, c, van de wetten op de zee- en binnenvaart):

Wat het eerste onderdeel betreft:

Overwegende dat uit de door het middel gecritiseerde reden van het bestreden vonnis blijkt dat, zo de rechter de clause «said to contain» niet tegenstelbaar heeft verklaard hij zulks alleen heeft gedaan omdat, naar zijn oordeel, zodanige clause strijdig is met de imperatieve voorschriften van artikel 91 van de zeevaartwet, indien de vervoerder de omstandigheden niet preciseert welke hem de uitvoering van zijn normale verplichting tot nazien van de goederen onmogelijk hebben gemaakt;

Dat het onderdeel feitelijke grondslag mist;

Wat het tweede onderdeel betreft:

Overwegende dat artikel 91, A, paragraaf III, 3°, a, b en c, van de zeevaartwet als verplichte vermeldingen van het cognossement slechts aanduidt de merken, het getal, de hoeveelheid of het gewicht, de uiterlijke staat en de uiterlijke gesteldheid van de goederen;

Overwegende dat dezelfde wetsbepaling de vervoerder toelaat een ontheffingsclause in het cognossement in te lassen met betrekking tot de merken, het getal, de hoeveelheid of het gewicht, wanneer hij redelijke gronden heeft te vermoeden dat zij niet nauwkeurig de in werkelijkheid door hem ontvangen goederen weergeven of wanneer hij tot het nazien ervan geen redelijke gelegenheid heeft gehad;

Overwegende dat hieruit volgt dat, wat de niet verplichte vermeldingen van het cognossement betreft, zoals de aard en de werkelijke staat van de goederen welke in kisten ten vervoer worden aangeboden, de vervoerder clauses in het cognossement mag inlassen, zoals «said to contain» of «inhoud onbekend», die ten gevolge hebben de bewijslast te verplaatsen, en die de aansprakelijkheid van de vervoerder uitschakelen tenzij de cognossementhouder het bewijs levert van de aard en de werkelijke staat van die goederen bij de inlading;

Dat de vervoerder dienaangaande niet verplicht is de redenen aan te duiden waarom hij de oprechtheid van de verklaringen van de inlader in twijfel meent te mogen trekken of waarom hij geen redelijke gelegenheid heeft gehad tot het nazien van de inhoud van de kisten, nazien dat hem door geen enkele bepaling van artikel 91 van de zeevaartwet wordt opgelegd;

Overwegende derhalve dat het bestreden vonnis, door aan de clause «said to contain» elke rechtsgeldigheid te ontfangen om de enkele reden dat zij niet beantwoordt aan de eisen welke door bedoeld artikel 91 enkel gesteld zijn met betrekking tot de merken, het getal, de hoeveelheid of het gewicht, zijn beslissing niet wettelijk rechtvaardigt;

Dat het onderdeel gegrond is;

Om die redenen:

en zonder dat er gronden zijn tot onderzoek van het tweede middel dat tot geen uitgebreide vernietiging aanleiding zou kunnen geven;

Vernietigt het bestreden vonnis, behalve in zover het de eis niet ontvankelijk verklaart tegenover de kapitein van het zeeschip en de agent van de rederij en hem ontvankelijk verklaart tegenover de eiseressen;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt de verweersters in de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Rechtbank van Koophandel te Brussel.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 22 februari 1966.

Voorzitter: M. Mast.

Raadsleden: MM. Mees en Adriaens.

Substituut-auditeur-generaal: M. Hoeffler.

Advokaten: Mrs. Willems en Devos.

Administratieve rechtshandelingen. — Gezag van het gewijsde. — Appreciatiebevoegdheid van de administratie.

1. De bestendige deputatie komt niet tekort aan het gezag van het gewijsde van het arrest waarbij de Raad van State de door haar toegestane bouwvergunning heeft vernietigd, wanneer zij, uitspraak doende, de gevraagde vergunning verleent op grond van motieven waarover de Raad van State in zijn vernietigingsarrest geen uitspraak heeft gedaan.
2. De bestendige deputatie kan, wanneer zij als beroepsinstantie optreedt in verband met een aanvraag om bouwvergunning, van het advies van de gemachtigde ambtenaren van het Bestuur van Stedebouw afwijken, mits zij, in verband met de ruimtelijke ordening, de redenen opgeeft waarop haar besluit is gesteund.
3. Het komt de Raad van State niet toe zich in de plaats te stellen van de bestendige deputatie bij de beoordeling van de feitelijke toedracht der zaak. De Raad van State gaat wel na of de bestendige deputatie niet buiten het haar toegekend appreciatierecht treedt.

De Saedeleir t./ Bestendige Deputatie van de provincieraad van Brabant. - Tussenkomen partij: P.V.B.A. Garage Central Ninove.

Arrest nr. 11.657.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van het besluit dd. 30 juli 1964 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant aan de p.v.b.a. «Garage Central Ninove», vergunning verleent tot het bouwen van een garage met toonzaal en appartement in de Statiestraat, sectie A. nr 392, c2, te Ternat;

Overwegende dat de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant bij besluit van 2 mei 1963 aan de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» vergunning gaf tot het bouwen van een garage met toonzaal in de Statiestraat, Sectie A. 392 c2, te Ternat; dat dit be-

sluit door de Raad van State bij arrest van 12 mei 1964 werd vernietigd; dat het arrest berust op de considerans «dat verzoeker o.m. doet gelden dat het bestreden besluit op een verkeerd feitelijk motief is gegrond waar het vaststelt dat de «Statiestraat niet in het in voorbereiding zijnde bijzonder plan van aanleg «Neerveld» is gelegen; dat uit de bij het dossier gevoegde plannen alsmede uit het door het eerste beroep bestreden gemeenteraadsbesluit van 26 december 1961, blijkt dat de Statiestraat en de aan die straat gelegen percelen waarop de door de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» ingediende bouwaanvraag betrekking heeft, opgenomen zijn in de ontwerpen van het bijzonder plan van aanleg van de wijk Neerveld; dat het bestreden besluit van de bestendige deputatie dat op verkeerde gegevens berust met machtoverschrijding is genomen»; dat de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» een nieuwe bouwaanvraag indiende; dat de gemachtigde ambtenaar de aanvraag ongunstig adviseerde; dat het advies luidde: «1) Het ontwerp (atelier) voldoet niet aan de voorwaarden die werden gesteld bij de principeaanvraag, d.w.z. de garage in te planten op ± 50 m achter de voorgevelbouwlijn en op een afstand van minstens 10 m van de perceelsgrenzen. Het geheel te omgeven door een groenaanplanting van hoog- en laagstammige bomen. 2) Het ontwerp (toonzaal + appartement) is vooral inzake dakvorm niet in harmonie met de gebouwen in de omgeving. Derhalve is het geheel van het ontwerp strijdig met de goede aanleg van de plaats»; dat het college van burgemeester en schepenen op 1 juli 1964 de bouwaanvraag afwees; dat het bestreden besluit alsdan op beroep van de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» werd genomen; dat het o.m. berust op de considerans dat inderdaad blijkt dat de Statiestraat en de aan die straat gelegen percelen waarop de door de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» ingediende bouwaanvraag betrekking heeft, opgenomen zijn in de ontwerpen van het bijzonder plan van aanleg van de wijk Neerveld; dat het bestreden besluit voorts als volgt is gesteld: «Gelet op het ontwerp van bijzonder plan van aanleg «Neerveld» voorlopig aanvaard door de gemeenteraad van Ternat dd. 17 februari 1961 en de wijzigende extrakten alsmede de hierbijgevoegde stedenbouwkundige bepalingen waaruit is gebleken: 1) dat het perceel van de «Garage Central Ninove» wel degelijk deel uitmaakt van het bedoeld bijzonder plan, opgesteld door de betrokken stedenbouwkundigen-architecten op 2 september 1960 en daarbij ingedeeld is in de niet verder bepaalde of nauwkeuriger omschreven algemene zone waarop de algemene voorschriften toepasselijk zijn; 2) dat wijzigend extract nr III, door dezelfde techniekers opgesteld dd. 6 maart 1962, het perceel in kwestie inlijft in de bij het ontwerp van bijzonder plan voorziene zone A., die de oprichting van nerings-, ambachts-, nijverheids- of handelsgebouwen toelaat; 3) dat anderzijds deze ontwerpen van bijzonder plan van aanleg nog steeds niet werden goedgekeurd bij koninklijk besluit; gelet op de beraadslaging dd. 26 december 1961 van de gemeenteraad van Ternat waarbij aan het schepencollege opdracht wordt gegeven de urbanist der gemeente te gelasten, bij het afwerken van het bijzonder plan van aanleg «Neerveld» rekening te houden met de principiële beslissing van de raad in de Statiestraat eveneens de oprichting van gebouwen met artisanale doeleinden toe te laten; dat bedoelde beraadslaging van de gemeenteraad de uitdrukkelijke wil van deze laatste te kennen geeft om de Statiestraat in de toekomst een gemengd karakter inzake bebouwing te waarborgen en het betrokken bijzonder plan van aanleg dienovereenkomstig op te stellen; dat het bovenvermeld ongunstig advies van de ge-

machtigde ambtenaar van het Bestuur van de Stedebouw en van de Ruimtelijke Ordening het principe van de ontworpen bouw ter plaatse niet betwist doch zich beperkt tot het funderen van zijn advies op bepaalde voorwaarden die zouden dienen vervuld opdat een gunstig advies dienaangaande zou kunnen uitgebracht worden; gelet op het verslag van de Heer Provinciale Hoofdarchitect dd. 22 juli 1964, nr 214/V.D.W./AM/SH, die een gunstig advies nopens het ingediend beroep uitbrengt en zijn zienswijze o.m. als volgt motiveert: «Het ontworpen gebouw op te richten in de Statiestraat is m.i. niet strijdig met de stedenbouwkundige aanleg der plaats; De voorgestelde afstand van 28,20 m tot 30,000 m alsmede de voorgestelde zijdelingse afstanden geven voldoening en laten een ruime groenaanleg toe; Wat de dakvorm betreft van het aaneenstaande voorgebouw, dient erop gewezen dat een pannendak met 4 dakvlakken dient voorzien te worden, dit teneinde het algemeen uitzicht der plaats te vrijwaren. De helling zal ongeveer 45° bedragen; Onder deze enige voorwaarde, stel ik voor huidig beroep gunstig te adviseren; dat het beroep van de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» mag ingewilligd worden onder de volgende voorwaarden: 1. de garage te omgeven met een degelijke groenaanleg van hoog- en laagstammige bomen; 2. voor het alleenstaande voorgebouw een pannendak te voorzien met 4 dakvlakken met een helling van ongeveer 45°»;

Overwegende dat verzoeker aanvoert dat het bestreden besluit genomen is met miskennis van het vernietigingsarrest van de Raad van State, dat de deputatie ten onrechte het gemeentebesluit van 26 december 1961, dat geen uitvoerbare kracht heeft, als gronslag neemt om haar besluit te rechtvaardigen, dat de verwijzing naar extract nr. III om dezelfde redenen verwerpelijk is, dat het voorlopig aanvaard plan van aanleg het residentieel karakter van de zone waar de garage moet worden opgericht, erkent, en dit plan moet worden geëerbiedigd en dat het ongunstig advies van de gemachtigde ambtenaar moet worden gevolgd; dat verzoeker ten slotte beweert dat het bestreden besluit op een verkeerde appreciatie van de stedenbouwkundige elementen van de zaak is gegrond;

Overwegende dat het besluit dd. 2 mei 1963 waarbij de deputatie aan de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» vergunning gaf een garage met toonzaal en appartement te bouwen op het perceel kadastraal bekend Sectie A nr 392 c 2, in de Statiestraat te Ternat, door de Raad van State bij arrest van 12 mei 1964 enkel werd vernietigd omdat het provinciaal college ten onrechte overwoog dat de Statiestraat niet in het ontwerpplan «Neerveld» was opgenomen; dat de deputatie in de bestreden beslissing vaststelt dat haar beslissing inderdaad op verkeerde materiële gegevens berustte; dat de deputatie aan het gezag van het gewijsde van het vernietigingsarrest niet is tekortgekomen door het beroep ingesteld door de p.v.b.a. «Garage Central Ninove» gegrond te verklaren om redenen waarover de Raad van State in zijn vernietigingsarrest geen uitspraak had gedaan; dat het bijzonder plan «Neerveld» dat strekt tot regeling van de aanleg van de streek waar de ontworpen gebouwen zouden worden opgericht, bij koninklijk besluit niet was goedgekeurd wanneer het bestreden besluit werd genomen; dat de deputatie er dan ook niet door gebonden was; dat zij als beroepsinstantie optredend, kon afwijken van het ongunstig advies van de gemachtigde ambtenaar mits zij in verband met de ruimtelijke ordening, de redenen aangeeft waarop haar besluit is gesteund; dat uit het bestreden besluit blijkt om welke redenen de deputatie de door de gemachtigde ambtenaar gedane

opwerpingen afwijst; dat de deputatie de wet niet verkeerd toepast en niet buiten het haar toegekend appreciatierecht treedt door tot staving van haar besluit het feit in te roepen dat stedenbouwkundigen-architecten in het «wijzigend extract nr III van 6 maart 1962», in de betrokken zone, de oprichting van ambachts-, nijverheids- of handelsgebouwen in uitzicht stellen en dat de gemeenteraad van Ternat op 26 december 1961 «het college opdracht gaf de urbanist der gemeente te gelasten... de oprichting van gebouwen met artisanale doeleinden toe te laten»; dat het de Raad van State niet toekomt zich in de plaats te stellen van de bestendige deputatie bij de beoordeling van de feitelijke toedracht der zaak,

Besluit:

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

Artikel 2. — De kosten van het beroep, ten bedrage van zevenhonderd vijftig frank, komen ten laste van verzoeker.

De kosten van de tussenkomst, ten bedrage van vierhonderd frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e Kamer. — 17 juni 1966.

Voorzitter: M. Maréchal.

Raadsheren: M.M. Liard en Grenez.

Advocaat-generaal: M. Cerckel.

Advocaten: Mrs. Demeire loco X. Vaes, P. van Doosse-laere en de Cooman.

Onrechtmatige daad. — Verkeer. — Vrachtwagen uren lang geparkeerd onder een lamp van de openbare verlichting. — Lamp dooft uit. — Vrachtwagen aangereiden. — Geen aansprakelijkheid van de gemeente. — Aansprakelijkheid van vrachtwagen en aanrijder.

De gemeente Brasschaat had voor de verlichting van een weg op afstanden van 25 m. telkens een lichtbron aangebracht, waarvan twee lampen te 0.30 u. worden uitgedaan. Klomp parkeerde op een nacht zijn vrachtwagen onder een van de lichten, maar na 0.30 u. bleef geen enkele van de drie lampen branden. Zijn also onvoldoend verlichte wagen werd om 6 uur door Van Meel aangereiden.

Al moet de gemeente, krachtens de decreten van 14 december 1789 en 16-24 augustus 1790, inzonderheid voor de verlichting op de openbare weg zorgen en beantwoordde de toestand niet aan de door de gemeente getroffen schikkingen, toch blijkt niet dat de aansprakelijkheid van de gemeente in het gedrang komt, want een gebrek van de derde lamp kan niet worden afgeleid uit het eenvoudig uitdoven ervan (elke lamp is immers na een zekere tijd uitgebrand) en het is niet bewezen dat de lamp al de vorige nacht niet meer brandde, dat andere omstreeks die tijd buiten gebruik geraakten of dat de gemeente de lampen te lang liet staan.

Van Meel is aansprakelijk omdat hij ofwel te snel reed ofwel onachtzaam was, want de vrachtwagen was op een afstand van 65 m. toch merkbaar. Maar ook Klomp heeft een fout begaan door geen rekening te houden met de mogelijkheid dat de openbare verlichting zou uitvallen en door zijn wagen uren lang, zonder enige voorzorg voor verlichting, te laten staan.

Gemeente Brasschaat, t./ Van Meel, Klomp en Timmermans.

Gezien, in eensluitende uitgifte, het vonnis op 14 juni 1963 gewezen door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, waartegen op 3, 8 en 17 juli 1963, twee naar vorm en tijd regelmatige beroepen werden ingesteld, welke wegens verknochtheid dienen samen gevoegd te worden;

Gelet op het incidenteel beroep, bij besluiten, van Timmermans tegen Van Meel;

Aangezien het beroep der gemeente Brasschaat tegen Klomp en Timmermans niet ontvankelijk is, bij gebrek aan welkdanige vordering tussen gezegde partijen in eerste aanleg;

Aangezien Klomp, aangestelde van Timmermans, op 19 januari 1960, 's avonds, zijn onverlichte vrachtwagen met oplegger uiterst rechts op de Bredabaan te Brasschaat achtergelaten had en in de buurt was gaan overnachten;

Aangezien de volgende morgen, omstreeks 6 uur, bij duisternis, bewust gestationeerd onverlicht voertuig langs achter aangereiden werd door de vrachtwagen van Van Meel;

Aangezien een openbare verlichting ter plaatse aangelegd was, bestaande uit lampen om de 25 meter, afwisselend links en rechts van de baan, iedere lamp voorzien van drie fluorescentiebuizen, waarvan twee, om 0 uur 30, uitgedoofd werden;

Aangezien, om een onbepaalde oorzaak, geen enkele buis, op het ogenblik van het ongeval, aangestoken was in de lamp die aan de overkant van de straat, rechtover de oplegger, hing, derwijze dat dit voertuig alsdan onvoldoend verlicht was;

Aangezien, zo de gemeentebesturen, krachtens de decreten van 14 december 1789 en 16-24 augustus 1790, zorg moeten dragen voor de veiligheid en de gemakkelijheid van de doorgang op de straten en de openbare wegen, hetgeen namelijk verlichting insluit, de gemeente Brasschaat aan deze verplichting niet te kort is geschoten door het feit dat, bij het gebeurde, geen lichtbron uitstraalde tussen de twee lampen die respectievelijk 24 meter vóór en 26 meter over de plaats van de aanrijding doelmatig aangestoken waren langs de kant van de baan waar het gestationeerd voertuig zich bevond, al stemde deze toestand niet volkomen overeen met de schikkingen die het gemeentebestuur daartoe getroffen had;

Aangezien niet uitgemaakt is om welke reden kwestieuze fluorescentiebuis niet brandde;

Aangezien, zo de aansprakelijkheid voor de zaken die men onder zijn bewaking heeft het bewijs niet vergt van een bepaalde fout of nalatigheid, de benadeelde echter wel gebrek van de zaak dient te bewijzen;

Aangezien ter zake het beweerd gebrek van de fluorescentiebuis niet kan afgeleid worden uit een eenvoudig uitdoven ervan, daar zulks normaal met iedere lamp na een zeker tijdsverloop gebeurt;

Aangezien de levensduur van iedere buis niet met zekerheid kan voorzien worden en de spontane uitdoving ervan niet noodzakelijkerwijze voorafgegaan wordt door een periode van geleidelijke verzwakking van het licht;

Aangezien uit geen enkel element der zaak kan worden afgeleid dat kwestieuze buis reeds de voorgaande nacht niet brandde of dat ook andere buizen rond die tijd buiten gebruik geraakten en evenmin dat de gemeente Brasschaat de fluorescentiebuizen te lang, laat staan tot hun uitsterven in gebruik liet;

Aangezien Van Meel het gebrek van de besproken fluorescentiebuis dienvolgens zelfs niet door vermoedens

of door uitsluiting van iedere andere mogelijke oorzaak bewijst;

Aangezien Van Meel aan de bekeurende rijkswacht verklaarde dat hij «meer of min verblind werd door een tegenligger», dat hij «plots een hevige schok gewaar werd als gevolg van het feit dat hij tegen een stilstaande oplegger was aangereden» en dat hij dit gestationeerd voertuig «niet had opgemerkt voordat hij gedeeltelijk door de tegenligger verblind was geweest», hetgeen gebeurde wanneer hij zich «op een afstand van ongeveer 35 meter van de onverlichte oplegger bevond»;

Aangezien daaruit volgt, ofwel dat hij zijn snelheid niet aan zijn gezichtsveld had aangepast, ofwel dat hij onachtzaam is geweest, vermits de bekeurende rijkswachters vastgesteld hebben dat hij de oplegger van op een afstand van 65 meter had kunnen opmerken hetgeen gelet op de snelheid van 45 kilometer per uur, welke hij toegeeft, volstond om de aanrijding te voorkomen;

Aangezien Klomp zijnerzijds ook een fout heeft begaan met eenvoudig te betrouwen op de openbare verlichting, waar steeds mogelijk was dat deze in de nacht ondoelmatig zou worden om zijn wagen behoorlijk zichtbaar te maken, en met urenlange bewaking over de toestand te hebben uitgeoefend, of, indien hij in zijn nachtrust niet wou gestoord worden, met de verzuimen voorzichtigheidshalve en ter iedere eventualiteit zijn reglementaire lichten aan te steken, waar het hem, krachtens artikel 19 van het toen vigerend koninklijk besluit van 4 juni 1958, geboden was zijn voertuig te verlichten indien het niet mogelijk was het van op ongeveer honderd meter duidelijk te bemerken;

Aangezien deze onvoorzichtigheid des te groter was daar de oplegger veel plaats innam en hij dus, bij iedere verzwakking, gebrek of verdwijning van de openbare verlichting — waarmee steeds rekening moet worden gehouden — een belangrijke en gevaarlijke hindernis zou uitmaken op een baan van druk en snel verkeer;

Aangezien bewuste fouten van Van Meel en van Klomp in gelijke mate de schaden hebben veroorzaakt en de schadebedragen door iedere benadeelde vooropgezet verantwoord voorkomen;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Alle andere, meer omvattende of strijdige besluiten verwerpend,

Gehoord in openbare zitting het conform advies van de Heer Advocaat Cerkel,

Voegt samen de beroepen ingeschreven onder nummers 49.337 en 49.338 van de algemene rol;

Verklaart het beroep der gemeente Brasschaat niet ontvankelijk tegen Klomp en Timmermans;

Ontvangt voor het overige de hoofdberoepen en het incidenteel beroep;

Bevestigt het aangevochten vonnis waar, na samenvoeging, de twee hoofdeisen en de tegeneis ontvankelijk werden verklaard;

Doet het teniet voor het overige;

Wijzigend desbetreffend:

— verklaart de vordering van Van Meel tegen de gemeente Brasschaat ongegrond en wijst hem af, met verwijzing van eerstgenoemde in de kosten van eerste aanleg desaan gaand;

— Veroordeelt Klomp en Timmermans solidairlijk aan Van Meel te betalen: $135.190 : 2 = 67.595$ fr., te vermeerderen met de vergoedende intresten vanaf 20

januari 1960 tot 26 november 1960 en de gerechtelijke intresten sindsdien;

— Veroordeelt Van Meel aan Timmermans te betalen de tegenwaarde in Belgische munt aan de hoogste koers op de datum der betaling van $2.027,52 : 2 = 1.013,76$ Nederlandse Gulden, te vermeerderen met de vergoedende intresten sedert 20 januari 1960 tot de datum van het stellen van de tegeneis en de gerechtelijke intresten sindsdien;

— Ontzegt Van Meel en Timmermans het door ieder hunner meegeworpen;

— Verwijst Van Meel enerzijds en Timmermans en Klomp samen anderzijds tot de helft der overblijvende kosten in eerste aanleg;

Veroordeelt dezelfde partijen in dezelfde verhouding tot de kosten in beroep, behoudens die veroorzaakt door het beroep der gemeente Brasschaat welke voor één derde ten laste van Van Meel en voor de overige tweederden ten laste van de gemeente Brasschaat gelegd worden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

10 mei 1965.

Voorzitter: M. Croonen.

Rechters: M.M. Lowagie en Van hoogenbemt.

Advocaten: Mrs. Wuyts en Verhavert.

Arbeidsongevallen. — Ongeval bij het overschrijden van een bevel of van een verbod. — Handeling van het slachtoffer in feitelijk verband met het werk. — Arbeidsongeval.

Een ongeval bij het overschrijden van een bevel of van een verbod van de werkgever is slechts dan geen arbeidsongeval, indien de foutieve activiteit of inactiviteit buiten ieder verband met de uitvoering van het arbeidscontract staat. Er is wel een arbeidsongeval, zodra de activiteit of de inactiviteit van het slachtoffer, hoewel foutief of strijdig met de bekomen instructies, in feitelijk verband staat met het werk.

A.B.B. t./ Van Engeland.

Gezien de stukken waaronder de eensluidend verklaarde expeditie van een vonnis van de heer Vrede-rechter van het kanton Duffel dd. 6 november 1963, waartegen de oorspronkelijke verweerster, huidige appellante bij exploit van gerechtsdeurwaarder H. Abts uit Mechelen dd. 24 januari 1964, tijdig en regelmatig in beroep is gekomen;

De Rechtbank ontvangt het beroep en er over beslissende:

Aangezien de eis, ingesteld bij exploit van gerechtsdeurwaarder A. Vloeberghs uit Leuven, dd. 16 juni 1961, er toe strekte, verweerster in haar hoedanigheid van verzekeraarster-wet van de p.v.b.a. Van Hool en Zonen, te horen veroordelen op basis van de samengeschakelde wetten in zake arbeidsongevallen, tot betaling van de wettelijk voorgeschreven vergoedingen, rekening houdend met de graad en de duur der tijdelijke werkonbekwaamheid, de datum van de consolidatie der letselen en de graad van blijvende werkonbekwaamheid van aanleggers zoon Jan Baptist Van Engeland en verder met inachtneming van een basisloon van 50.000 fr. per jaar voor wat betreft de tijdelijke en van 70.000 fr. per jaar voor wat aangaat de blijvende werkonbekwaamheid, beide basisbedragen te vermeerderen of te verminderen in de loop van het

geding; dit alles ingevolge het door aanleggers zoon op 25 april 1961 bij de p.v.b.a. Van Hool en Zonen te Koningshooikt opgelopen arbeidsongeval; verweerster te horen veroordelen tot betaling van de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding, bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs alle verhaal en zonder borgstelling;

Aangezien de eerste rechter bij tussenvonnis dd. 21 maart 1962 en waarvan insgelijks de eensluitende verklaarde expeditie wordt overgelegd, aan verweerster toeliet door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, een reeks feiten te bewijzen, aan aanlegger het tegenbewijs van zelfde feiten voorbehoudend;

Gezien de in behoorlijke vorm overgelegde processen-verbaal van getuigenverhoor dd. 6, 11 en 27 april 1962 en 4 mei 1962;

Aangezien de eerste rechter vervolgens bij een tweede wederom in reeglmatische vorm overgelegd tussenvonnis dd. 4 mei 1962, een plaatsbezoek bevolen heeft;

Gezien het in behoorlijke vorm overgelegd proces-verbaal van plaatsbezoek dd. 9 mei 1962;

Aangezien ten slotte bij vonnis waartegen beroep de eerste rechter voor recht zegde dat Jan Baptist Van Engeland, op 25 april 1961 te Koningshooikt, het slachtoffer is geworden van een arbeidsongeval, in dienst van de p.v.b.a. Van Hool en Zonen; bij zelfde vonnis werd verweerster veroordeeld om aan aanlegger qualitate qua te betalen de vergoedingen voor arbeidsongeschiktheid, zoals bepaald in de samengeschakelde wetten op de arbeidsongevallen en zulks op basis van een jaarloon van 31.370 fr. voor tijdelijke en van 62.303 fr. voor blijvende werkonbekwaamheid; en alvorens verder ten gronde te beslissen, werd Dokter Van Opstal, oogarts te Mechelen, als deskundige aangesteld met als zending: « kennis te nemen van alle elementen der zaak, inzonderheid van de gebeurlijk voorgebrachte medische attesten en van alle inlichtingen die partijen zullen verschaffen of die hij nuttig zal achten ambtshalve in te winnen en, na partijen per aangetekend schrijven tijdig te hebben opgeroepen, het slachtoffer Jan Baptist Van Engeland te onderzoeken, de opgelopen letsels zo nauwkeurig mogelijk te beschrijven, de gevolgen ervan te bepalen met de graad en de duur der arbeidsongeschiktheid die eruit voortvloeide, rekening houdend zowel met een gebeurlijk vroegere werkonbekwaamheid als met het beroep van het slachtoffer, zijn mening te doen kennen over alle ter zake door partijen gestelde vragen en alle gegevens te verstrekken die toelaten de juiste materiële schade te ramen; van zijn bevindingen een gemotiveerd schriftelijk verslag op te stellen, het bij ede te bevestigen en ter griffie van het Vredegerecht neer te leggen » om daarna door partijen te worden gehandeld als naar recht, alle kosten voorbehouden;

Aangezien beroepster voorhoudt dat het ongeval gebeurde, niet ingevolge de uitvoering, zelfs gebrekkige of foutieve uitvoering van de arbeidsovereenkomst maar ingevolge een eigen activiteit van het slachtoffer, welke activiteit met de uitvoering van de arbeidsovereenkomst geen enkele betrekking had, zodat het ongeval niet als arbeidsongeval kan aangemerkt worden, derhalve niet onder toepassing valt van de samengeschakelde wetten op de arbeidsongevallen en de eis derhalve als volkomen ongegrond dient te worden afgewezen;

Aangezien uit de getuigenverhoren en het plaatsbezoek is komen vast te staan dat het ongeval, waarbij de 16-jarige Jan Baptist Van Engeland het linkeroog verloor, in de hiernavolgende omstandigheden heeft plaats gegrepen: « op de dag der feiten was Jan Baptist

Van Engeland pas sedert één week werkzaam bij de firma Van Hool en meer bepaald sedert drie dagen in de afdeling van de persen; hij had als taak door middel van een pers in vlakke stalen platen een gleuf te slaan en dit in de nabijheid van de vier hoeken; hiervoor diende hij eerst de plaat langs de geleiders tegen de aanslag van de pers te schuiven en vervolgens met de voet op een pedaal te drukken, waardoor de stempel in de plaat de gleuven deed ontstaan; ten slotte werd de bewerkte plaat, waarin vier gleuven waren aangebracht, door hem weggenomen, om door een nog niet bewerkte plaats te worden vervangen; op het ogenblik van de feiten had het slachtoffer aldus circa 150 platen geperst; op zeker ogenblik nu heeft de 16-jarige knaap, zonder hiertoe enige opdracht te hebben gekregen, het idee opgevat met de pers soortgelijke bewerkingen uit te voeren op een veel kleinere plaat; dit afvalplaatje heeft de jonge Van Engeland door een tiental bewerkingen zodanig willen persen dat nog slechts een kadertje van een breedte van enkele millimeter overbleef; om het nagestreefde doel te bereiken diende hij nog eenmaal te persen; om zulk klein afvalplaatje nu te kunnen bewerken is het onmogelijk de geleiders te gebruiken en is hij, praktisch gezien, genoodzaakt geweest het oog dichtbij de stempel te brengen, hetgeen bij het persen van de gewone platen niet het geval is; komt daarbij dat bij het persen van een rand van het bekomen gat het drukkingsvlak te gering wordt en de stempel slechts eenzijdig wordt belast en kan afschampen; naar alle waarschijnlijkheid is op die wijze een stalen splinter in het linkeroog van het slachtoffer terechtgekomen; het uitgevoerde werk op gezegd afvalplaatje had voor de firma Van Hool geen het minste nut;

Aangezien het op grond van deze gegevens vaststaat dat het wegspringen van een stalen splinter in het oog van het slachtoffer een plotselinge en abnormale gebeurtenis is geweest veroorzaakt door een van buiten komende kracht;

Aangezien het eveneens vaststaat dat het slachtoffer op het tijdstip van het ongeval door een arbeidscontract met de firma Van Hool verbonden was en in het werkhuis van zijn werkgeefster de pers aan het bedienen was die hem was toevertrouwd; dat hij onder het toezicht, de leiding en het gezag stond van zijn werkgeefster;

Aangezien dienvolgens de enige betwisting van beroepster, die voorhoudt dat het ongeval geen arbeidsongeval is, hierop neerkomt dat, naar haar bewering, het ongeval geen enkel verband houdt met de uitvoering van de arbeidsovereenkomst;

Aangezien het slachtoffer op het ogenblik der feiten voorzeker de opdracht die hem was opgelegd, namelijk door middel van de persmachine, gleuven te slaan in stalen platen van een welbepaalde grootte, niet vervulde;

Aangezien nochtans het overschrijden van een bevel of van een verbod slechts dan geen arbeidsongeval uitmaakt, indien de foutieve activiteit of inactiviteit buiten ieder verband staat met de uitvoering van het arbeidscontract;

Aangezien integendeel dat, om een arbeidsongeval uit te maken, het volstaat dat de activiteit of inactiviteit van het slachtoffer op het ogenblik van het ongeval hoewel foutief of strijdig met de bekomen instructies, in feitelijk verband staat met het werk (De Page, T. II, Compl. nr. 987; Delaruwière et Namèche, p. 82);

Aangezien aanleggers zoon het ongeval opliep tijdens de werkuren en aan de persmachine die hij sedert drie dagen bediende;

Aangezien uit het getuigenverhoor is gebleken dat er zich vlak bij deze persmachine afvalplaatjes bevonden van de aard en de grootte als deze die hij bewerkte op het ogenblik van het ongeval; dat in acht genomen deze omstandigheid, zijn jeugdige leeftijd en de normale weetgierigheid eigen aan zijn leeftijd, het mechanisme van de pers die hij hanteerde, zijn nieuwsgierigheid heeft geprikkeld om te gaan experimenteren; dat het proefpersen met een afvalplaatje in deze omstandigheden niet eens als een eenvoudig spel of tijdverdrijf kan betiteld worden, maar als een veruiterlijking van een normale drang om meer handigheid te verwerven in het gebruik van de hem toevertrouwde machine;

Aangezien uit het geheel van al deze omstandigheden met zekerheid dient besloten dat het ongeval is voortgesproten uit een risico waaraan de arbeid in concreto het slachtoffer normaal heeft blootgesteld, uit een risico dat zoals de eerste rechter terecht opmerkt, inherent is aan de uitvoering van het arbeidscontract en dat rechtstreeks verband houdt met het beroepsmiddelen van het slachtoffer;

Aangezien dienvolgens het ongeval, waarvan gewag, een arbeidsongeval is en aldus onder toepassing valt van de samengeschatte wetten op de arbeidsongevallen;

Aangezien partijen zich voor het overige neerleggen bij de beslissing van de eerste rechter;

Aangezien het beroep derhalve als ongegrond dient te worden afgewezen;

Gelet op de beschikkingen van de artikelen 2, 24, 34, 36, 37, 40, 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van hoger beroep rechtende op tegenspraak, alle verdere en strijdige besluiten verwerpende, ontvangt het beroep en er recht op doende, verklaart het ongegrond, verwerpt het en bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt beroepster tot de kosten van deze instantie.

NOOT: Dit vonnis bevestigt het eveneens in dit nummer opgenomen vonnis van de Vrederechter te Duffel van 6 november 1963.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Kortgeding. — 4 februari 1966.

Voorzitter: M. Van Hal.

Advocaten: Mrs. Schöller, Daeseleire en Van Coppenolle.

Faillissement. — Dadelijke uitwinning. — Beding dat de koper 1 % op de verkoopprijs zal betalen tot dekking van de kosten van het faillissement. — Ongewettigd.

Hangende het faillissement van de schuldenaar werd overgegaan tot de verkoop bij dadelijke uitwinning van een hem toebehorend onroerend goed en onder de bijzondere voorwaarden betreffende de door de koper te dragen kosten was ingelast: «1 % op de verkoopprijs tot dekking der kosten van het faillissement bij toepassing van het vonnis der rechtbank van koophandel te Antwerpen van 6 januari 1966».

Krachtens de bevoegdheid die hem door art. 91 van de wet van 15 augustus 1853 wordt toegekend, beveelt de President van de Rechtbank van eerste aanleg de verwijdering van dat beding uit de voorwaarden; de curator beschikt immers over geen voorrecht daar niet bewezen is dat hij kosten heeft gemaakt in verband met het hypothecaire pand of de hypothecaire schuldvordering.

N.V. Antwerpse Hypotheekkas t./ Faillissement Suls e.a.

Overwegende dat luidens art. 91 der wet van 15 aug, 1854 de betwistingen opgezegen opzichtsens het lastenboek door de notaris, door de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg aangesteld om tot verkoping op dadelijke uitwinning over te gaan, tot de bevoegdheid behoren van de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg;

Overwegende dat de rechtbank van Koophandel niet bevoegd is om wijzigingen of bijvoegingen aan het lastenkohier te bevelen;

Overwegende dat aanleggende partij aan bedoeld vonnis van de rechtbank van Koophandel van Antwerpen gans vreemd is en dit vonnis, dat overigens aan aanleggende partij niet werd betekend, haar niet tegenstelbaar is;

Overwegende dat verweerder sub 2, d.i. de curator van de faling van verweerder sub 1a, d.i. de genaamde Suls, van geen voorrecht geniet vermits het niet bewezen is en overigens door verweerder sub 2 niet beweerd wordt dat hij kosten heeft gedaan of zelfs heeft kunnen doen in verband met de hypothecaire panden of hypothecaire schuldvordering;

Overwegende dat het niet aanneembaar is dat de curator ener faling over geen voorrecht beschikkende, zich op onrechtstreekse wijze een voorrecht zou toekennen ten nadele van de ingeschreven schuldeisers door de kosten van de verkoping op dadelijke uitwinning te zijnen voordele te verhogen op gevaar de eventuele kopers te weerhouden hunne biedingen op te drijven of zelfs hen aan te zetten zich geheel te onthouden;

Overwegende dat verweerders sub 1a en b, die zijn genaamde Suls Jozef in faling en dezès echtgenote niet verschijnen noch iemand voor hen;

Aangezien verweerder sub 2 in persoon is verschenen;

Overwegende dat Mter Veyssièrè, pleitbezorger bij deze rechtbank verschijnt voor verweerder sub 3 Mr. Van de Kieboom en verklaart zich te gedragen naar de wijsheid der rechtbank;

Overwegende dat verweester sub 4 en 5 P.V.B.A. Altrack en de N.V. Kredietbank, vertegenwoordigd door Mr. De Winter, avoué voor de P.V.B.A. Altrack en Mr. Van Coppenolle, advocaat van de N.V. Kredietbank, verklaren zich te gedragen naar de wijsheid der rechtbank;

Om deze redenen :

Wij, Ch. Van Hal, Voorzitter der rechtbank van eerste aanleg zitting houdende te Antwerpen, zetelende in kortgeding, bijgestaan van R. Stellfeld, griffier, uitspraak doende bij verstek t.o.v. verweerders sub 1 a en b en op tegenspraak t.o.v. verweerders sub 2 tot en met 5;

Machtigen verweester sub 1b om in rechte te staan; Zeggen voor recht en bevelen dat de vermelding in het lastenkohier van de verkoop bij dadelijke uitwinning van drie appartementen en bijhorigheden te Mortsel, hoek Molenlei en Sint Harthebrantstraat, on-

der de bijzondere voorwaarden nr. 2 Kosten « (b) 1 % op de verkoopprijs tot dekking der kosten van het faillissement bij toepassing van het vonnis der rechtbank van Koophandel te Antwerpen van 6 januari 1966 » uit het lastenkohier zal geschrapt worden en als niet bestaande beschouwd;

Verwijzen verweerders sub 1 a en b in de kosten; Gezien de hoogdringendheid verklaren Ons bevel uitvoerbaar op minuut en vertrouwen deze toe aan gerechtsdeurwaarder De Ridder te Antwerpen voor een termijn van vier dagen.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

7de Kamer. — 2 maart 1966.

Voorzitter : M. P. Van Dijk.
Referendaris : M. J. Verdoodt.

Pleiters : M. Van den Broeck, volmachtouder, en
Mr. P. Oliviers.

Bevoegdheid. — Bevoegdheid ratione materiae. — Arbeidsgeschil tussen bediende en werkgever. — Afwezigheid van Werkrechtsraad ter woonplaats van de patroon, handelaar. — Bevoegdheid der Rechtbank van Koophandel.

De Rechtbank van Koophandel is bevoegd voor de beslechting van een arbeidsgeschil wanneer de patroon, verweerder, gedomicilieerd is in een gemeente, die zich niet binnen de perken der bevoegdheid van een Werkrechtsraad bevindt.

Mej. Vanhimbeek t./ N.V. « Etn. Sohie ».

Gezien het geboekt exploit van rechtsingang, gedagtekend van 19 maart 1965, evenals de door verweester genomen zittingsconclusiën;

Gelet op artikel 4 en volgende der wet van 15 juni 1935;

Overwegende dat de vordering er, in hoofdde, toe strekt de verwerende vennootschap te doen veroordelen tot betaling aan eiseres — haar gewezen bediende — van de sommen van 16.500 en 600 frank, ten titel van schadevergoeding wegens afdanking zonder opzegging en van vakantiegeld;

Overwegende dat verweester vooreerst de onbevoegdheid der Rechtbank van Koophandel opwerpt, omdat het gaat om een arbeidsgeschil tussen bediende en werkgever, hetwelk h.i. — bij gemis aan een *ratione loci* bevoegde Werkrechtsraad — aan het Vrederecht (hetzij dit van Overijse) zou dienen te worden onderworpen, om reden dat « de Rechtbank van Koophandel slechts bevoegd is in uitzonderlijke door de wet bepaalde gevallen » waarvan h.i. geen enkel op onderhavig geding van toepassing is;

Overwegende, inderdaad, dat de arbeidsgeschillen — krachtens artikel 1 der wet van 9 juli 1926 — tot de bevoegdheid van de Werkrechtsraad behoren en dat — luidens artikel 44 derzelfde wet — de bevoegdheid *ratione loci* dezer Raden door de ligging van de plaats waar de uitbating der onderneming gelegen is, voor al de werknemers die er arbeiden, wordt bepaald;

Dat nochtans zekere gemeenten niet in het rechtsgebied van een Werkrechtsraad zijn gelegen, wat o.a. het geval is voor Hoeilaart, alwaar verweersters zetel is gevestigd, zodat zich de vraag stelt voor welke andere jurisdictie kwestig geschil dient te worden gebracht;

Overwegende dat het Vrederecht een uitzonderingsrecht is, dewelke enkel mag kennen over de geschillen die haar door de wet op de bevoegdheid toebedacht zijn (artikel 8 der wet van 25 maart 1876);

Dat gezegde wet aan de Vrederechters een dubbele bevoegdheid toekent: een algemene, in alle burgerlijke zaken in de door haar afgegrensde mate, en een bijzondere in zekere welbepaalde aangelegenheden;

Overwegende dat onderhavig geding niet onder de algemene bevoegdheid van de Vrederechter valt, vermits deze laatste slechts van alle burgerlijke vorderingen, in eerste aanleg, tot de waarde van 10.000 frank en van zekere commerciële betwistingen tot een waarde van 2.000 frank kennis mag nemen (artikel 2, al. 1 en 2, der wet van 25 maart 1876), terwijl aanlegsters vordering 17.100 frank in totaal bedraagt;

Dat eiseres zich enkel tot de Vrederechter kon wenden — op grond van dezes algemene bevoegdheid, voorzien bij artikel 2, alinea 2, der wet — in de hypothese dat haar vordering — dewelke in hoofde van verweester onbetwistbaar een commercieel karakter vertoont — niet meer dan 2.000 frank zou hebben bedragen;

Overwegende dat verweester zich evenmin op de bijzondere aan de Vrederechter bij artikel 3, 6°, van gezegde wet toegekende bevoegdheid kan beroepen, daar de thesis volgens dewelke de Vrederechter — krachtens voormeld artikel 3, 6° zonder meer en voor alle arbeidsgeschillen bevoegd is, wanneer er geen Werkrechtsraad bestaat, niet kan worden ingevolg (contra: Les Nouvelles, Droit social, blz. 50, nr. 5; Van Goethem, Droit du Travail, blz. 170; zie daarentegen: Velge, Eléments de droit industriel, d. I, blz. 129, nr. 201);

Dat, weliswaar, luidens voormeld artikel 3, 6°, de Vrederechters kennis nemen, in hoogste aanleg tot een waarde van 2.000 frank, en in eerste aanleg hoe groot het bedrag van de vordering ook zijn mag, « van de » geschillen omtrent de wederzijdse verbintenissen van » de handwerkers en van hen die ze gebruiken, van de » meesters en van de dienstboden of loontrekkende » huisbedienden, van de bazen en van hun werklieden » of leerjongens, onverminderd de rechtsmacht der » werkrechters in de plaatsen waar die is ingericht »;

Dat echter, volgens een eenstemmige rechtsleer, de hoedanigheid van bediende — die eiseres onbetwistbaar heeft — niet in de categorie « handwerkers » is begrepen, zodat de bedienden uit het toepassingsveld dezer wetsbeschikking dienen te worden gesloten (cfr. Beltjens, Code de procédure civile, d. I, art. 3, nr. 133; Bormans, nr. 170; Cl. et Bonj., d. II, 1033; Braas, Précis de procédure civile, nrs. 502 en 503; Bontemps, Traité de la compétence en matière civile, d. I, blz. 202, nr. 79; R.P.D.B., V° Compétence, nrs. 288 en 698);

Overwegende, derhalve, dat de algemene regelen der bevoegdheid terzake moeten worden toegepast;

Dat eiseres zich vooreerst kon richten tot de Rechtbank van eerste aanleg, dewelke — krachtens artikel 8 der wet van 25 maart 1876 — kennis van zaken van alle aard neemt, echter op het gevaar af zich de tweede alinea van dit artikel te zien tegenwerpen, alinea die de verwerende partij toelaat aan de Rechtbank te vragen zich van de o.a. aan de Rechtbank van koophandel toebedeelde geschillen te ontlasten;

Dat eiseres — om zulks te vermijden — zich dan ook volkomen terecht tot de Rechtbank van koophandel wendde, vermits verweersters verbintenissen als werkgever in haar hoedanigheid van handelsvennootschap, van commerciële aard zijn en de betwisting, derhalve, in de bevoegdheid dezer Rechtbank valt, krachtens artikels 12 en 13 der wet op de bevoegdheid (cfr. Werkrechtsraad Charleroi, 11 december 1962,

J.T. 1963, blz. 244; Vreder. Waremmé, 1 december 1956, J.T. 1956, blz. 734, met noot Marcel Taquet; Vreder. Waremmé, 20 november 1901, J.J.P. 1902, 233; Vreder. Messanoy, 20 oktober 1953, Jur. de Liège, 1954-1955, blz. 158);

Dat zo, daarentegen, de vordering door de werkgever-handelaar tegen de bediende ingeleid ware geweest, ze — rekening gehouden met haar waarde — in de bevoegdheid van de Rechtbank van eerste aanleg zou zijn gevallen;

Overwegende wat de grond aangaat, dat verweerster, bij aangetekende brief van 25 januari 1965, eiseres dewelke in haar ijzerwarenwinkel sedert 1963 als verkoopster in dienst was — heeft afgedankt, omdat deze laatste haar een medisch attest van 15 januari 1965 — waarbij eiseres na een totale werkonbekwaamheid nog gedeeltelijk werkonbekwaam werd verklaard en werd toegelaten slechts halve dagen te werken — pas op 23 januari 1965 zou hebben overhandigd en, anderzijds, heeft nagelaten sedert 15 januari 1965 halve werkdagen te presteren;

Overwegende dat eiseres daarentegen beweert en aanbiedt te bewijzen, dat ze verweerster reeds op 15 januari 1965 op de hoogte van haar toestand had gesteld en dat verweerster haar anderzijds had gezegd dat het werk van halve dagen haar niet schikte;

Overwegende dat het, in deze omstandigheden en de gestelde feiten ter zake dienend en afdoend zijnde, gepast voorkomt — alvorens de grond van de hoofdeis en van verweersters tegenvordering, strekkende tot een ex aequo et bono op 10.000 frank geraamde schadevergoeding, te beslechten — tot de hiernabevolen onderzoeksmaatregel over te doen gaan;

Om deze redenen :

Zich bevoegd ratione materiae verklarende;

Machtigt de Rechtbank eiseres, alvorens recht te doen, door alle rechtsmiddelen, getuigenissen inbegrepen, de volgende feiten te bewijzen;

1) Dat verweerster reeds op 15 januari 1965 van aanlegsters toestand werd verwittigd;

2) Dat verweerster had gezegd, dat het werk van halve dagen haar niet schikte;

3) Dat verweerster het attest van 15 januari 1965 op 16 januari 1965 had gezien;

Behoudt aan verweerster het tegenbewijs dezer feiten voor, door dezelfde rechtsmiddelen;

Zegt dat tot het getuigenverhoor zal worden overgegaan op vrijdag 13 mei 1966, te 14 uur, in de Kamer van gewoon getuigenverhoor (zaal D);

Draagt het getuigenverhoor op aan de Rechter die op die datum in deze Kamer zal zetelen;

Om, de zaak regelmatig ter zitting teruggebracht door de meest gerede partij, gepleit, geconcludeerd en gevonnist als naar recht te worden;

Behoudt de kosten voor;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 19 november 1965.

Voorzitter : M. Michielsens.

Referendaris : M. Deckers.

Advocaten : Mrs. Coens, Buisseret en André Vaes.

Cognossement. — Van Canada naar Antwerpen vervoerde goederen. — Verbod door de V.S.A. de goederen aan de houder af te leveren. — Art. 5 : instructies van een mogendheid. — Enkel bij oorlogstoestanden toepasselijk. — Verband tussen cognossement en uitvoervergunning. — Geen overmacht.

Eiseres, houdster van een cognossement, vordert afgifte van uit Canada naar Antwerpen vervoerde goederen, die de zeevervoerder weigert af te leveren. Die weigering steunt op een verbod van de V.S.A., tussenkomende partij, op grond dat eiseres de uitvoer slechts heeft bekomen met een attest dat de goederen in België zouden worden verkocht, terwijl vaststaat dat eiseres de bedoeling heeft ze naar het Sovjetblok te verzenden.

Art. 5 van het cognossement (zie de tekst in het vonnis) volgens hetwelk de vervoerder het recht zou hebben gevolg te geven aan instructies «given by any Government», vindt geen toepassing in normale tijden en heeft enkel oorlogstoestanden of daarmee gelijkgestelde op het oog. De rechtbank oordeelt trouwens over de gegrondheid van het verbod tot aflevering.

Het argument dat de uitvoervergunning verkregen werd op grond van onjuiste verklaringen is niet dienstig, want de houder put zijn recht uit het cognossement dat geen enkele bepaling betreffende een vergunning bevat. Bovendien wordt de ongeldigheid van de vergunning niet aangetoond.

P.V.B.A. Moens & C° t./ Mankiewicz, Hamburg America line e.a. t./ de Verenigde Staten van Amerika.

Gezien de vordering dd. 5-12-1964 ten verzoek van partij P.V.B.A. Moens & C° strekkende tot :

1° Solidaire veroordeling van 1°, 2° 3° en 4° verweerster tot aflevering van 20 collis beschreven in het cognossement Nr. 8 van 17 september 1964 te Montreal door verweerders per m/s. Rhinstein vervoerd naar Antwerpen en bij gebreke hiervan tot betaling van een som van 6.000.000 fr. te vermeerderen of te verminderen in de loop van het geding, zijnde de tegenwaarde der kwestieuze goederen ;

2° tot gemeenverklaring van het tussen te komen vonnis aan 5° verweerster ;

Gezien de vordering dd. 12-1-1965 strekkende tot solidaire veroordeling van 1°, 2°, 3° en 4° verweerster tot betaling van een schadevergoeding van 1.000.000 fr. te vermeerderen of te verminderen in de loop van het geding.

Gezien de vordering dd. 25-1-1965 ten verzoeken van partij Verenigde Staten van Amerika in vrijwillige tussenkomst strekkende tot afwijzing van de vorderingen ingeleid voor partij P.V.B.A. Moens & C° ;

Overwegende dat deze vorderingen als verknocht dienen samengevoegd ;

* * *

Overwegende dat 4° verweerster, eigenares van het schip m/s. Rhinstein, de goederen vervoerd en het cognossement heeft uitgegeven ;

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

Overwegende dat derhalve de vordering slechts onvankelijk is ten opzichte van deze laatste ;

* * *

Overwegende dat eiseres houdster is van een cognossement betrekking hebbende op het vervoer door 4e verweerster van Montreal naar Antwerpen per m/s. Rheinsein van een partij « agricultural Machines and Laboratory equipment » goederen van Amerikaanse oorsprong welke eiseres heeft aangekocht te Montreal van de Coöperative Federée de Quebec ;

Overwegende dat de goederen na lossing te Antwerpen overgebracht werden in de magazijnen van 5e verweerster ;

Overwegende dat de rederij weigerde de goederen af te leveren omdat de consul van de Verenigde Staten van Amerika hiertoe verbod oplegde ;

Overwegende dat de Verenigde Staten van Amerika in haar exploit van vrijwillige tussenkomst voorhoudt dat zij zich verzet tegen de aflevering omdat eiseres de uitvoer van Canada naar België der kwetsieuze goederen slechts heeft kunnen bekomen op grond van een attest dat deze koopwaar in België of in de grenzende landen zou worden verkocht dan wanneer vaststaat dat eiseres het inzicht had de goederen, in strijd met de verklaringen, naar landen van het Sovjetblok te verzenden ;

Overwegende dat 4^e verweerster haar weigering tot aflevering steunt eerstens op art. 5 van het cognossement hetwelk o.m. het volgende bepaalt « The Carrier... shall have liberty to comply with any directions and recommendations as to... delivery, or in any belligerent or by any organized body engaged in civil war... having under the terms of the war risk assurance on the vessel the right to give any such directions or recommendations. In addition to all other liberties herein the carrier shall have the right to withhold delivery... in accordance with any direction, condition or agreement imposed upon or exacted from the carrier, by any government or department thereof... »

Overwegende dat niet kan aangenomen worden dat voormelde bepaling van het cognossement bedoelt dat in normale tijden de rederij zich te onderwerpen heeft aan het verbod van een « Any Government » om goederen gelost in een Belgische haven, af te leveren aan een aldaar gevestigde drager van het cognossement ;

Overwegende dat derhalve klaarblijkelijk art. 5 oorlogstoestanden of daarmee gelijkgestelde op het oog heeft ;

Overwegende dat in elk geval de Rechtbank oordeelt over de gegrondheid van het verbod tot aflevering ;

Overwegende dat dit trouwens erkend wordt door de regering van de Verenigde Staten van Amerika vermits deze de aflevering der goederen als een schending van de reglementen in zake export-controle beschouwde voor zover deze aflevering niet geschied was ingevolge een beslissing van de bevoegde Belgische Rechtsmacht ;

Overwegende dat verweerster en eiseres in tussenkomst verder doen gelden dat aanlegster niet als derde houder van goede trouw van het cognossement kan beschouwd worden omdat de uitvoervergunning door de Canadese overheid verleend werd op grond van onjuiste verklaringen zodat de rederij de vervoerovereenkomst niet zou afgesloten hebben indien zij kennis had gehad dat de goederen in overtreding van de in Amerika vigerende wetgeving uit Canada werden geëxporteerd ;

Overwegende dat de kapitein de verbintenis heeft aangegaan de goederen te vervoeren onder de voorwaarden in het cognossement bepaald ;

Overwegende dat het cognossement geen enkele bepaling bevat omtrent een uitvoervergunning.

Overwegende dat bijgevolg de uitvoervergunning gans onafhankelijk is van het vervoercontract ;

Overwegende dat verder verweerster en eiseres in tussenkomst niet aantonen op welke grond zij de geldigheid bestrijden van een uitvoervergunning verleend door de Canadese overheid en waarvan deze de geldigheid nooit betwist heeft ;

Overwegende dat inderdaad de Coöperative Federée de Quebec in haar brief van 15 maart 1965 bevestigt dat de uitvoervergunning waarvan de duur slechts op 5 maart 1965 was verstreken, zijnde verscheidene maanden nadat de rederij verbod tot aflevering was betekend, nooit werd ingetrokken ;

Overwegende dat verweerster ook voorhoudt dat de niet-aflevering der goederen te wijten is aan een vreemde oorzaak nml. het ingrijpen van de regering der Verenigde Staten ;

Overwegende dat de V.S.A.-regering i.c. niet gerechtigd was aan verweerster verbod op te leggen te Antwerpen gelaste goederen af te leveren aan de drager van het cognossement ;

Overwegende dat zo de regering van de V.S.A. bedreigd heeft zoals verweerster beweert, maatregelen te treffen en o.m. de toegang van gans haar vloot in de Noord-Amerikaanse havens te ontzeggen, indien tot aflevering moest worden overgegaan, het behoort dat verweerster zich tegen deze bedreigingen zou verdedigd hebben ;

Overwegende dat trouwens niet kan ingezien worden op welke rechtsgronden de regering van de V.S.A. deze maatregelen zou kunnen treffen ;

Overwegende dat derhalve verweerster niet het bewijs levert van de ingeroepen overmacht ;

Overwegende dat bijgevolg de vordering in aflevering der goederen gegrond is en de tussenkomst van de Verenigde Staten van Amerika ongegrond is ;

Overwegende, wat de vordering in schadevergoeding betreft, dat eiseres doet gelden dat zij door de houding van verweerster en deze van de tussenkomende partij Verenigde Staten van Amerika aanzienlijke schade heeft geleden daar zij de goederen niet heeft kunnen verkopen ; dat zij blootgesteld in aan vorderingen vanwege haar kopers en het haar uiterst moeilijk zal zijn deze goederen opnieuw te verkopen ;

Overwegende dat het behoort desbetreffend een onderzoeksmaatregel te bevelen zoals hierna bepaald ;

Overwegende dat de Rechtbank oordeelt dat bij gebreke aan voorlegging van stavingselementen geen provisionele veroordeling dient uitgesproken ;

Om deze redenen :

De Rechtbank maakt melding van de toepassing van art. 2 van de wet van 15 juni 1935 ;

Voegt de zaken samen als verknocht ;

Verklaart de vordering ingeleid bij exploit van 5-12-1964 onontvankelijk tegen 1^e, 2^e, 3^e verweerster en onvankelijk en gegrond tegen 4^e verweerster om binnen 15 dagen na de betekening van onderhavig vonnis aan eiseres af te leveren de 30 collis beschreven in het cognossement en bij gebreke zulks te doen veroordeelt 4^e verweerster om aan eiseres te betalen de som van 4.333.650 frank met de vergoedende intresten sedert 2-10-'64 tot 5-12-'64 en de gerechtelijke intresten. Veroordeelt 4^e verweerster tot de kosten van het geding deze tot op heden begroot op 2.580 fr. ;

Verklaart het vonnis gemeen en tegenstelbaar aan 5^e verweerster de S.V. Noord Natie en zegt dat op vertoon van de uitgifte van het vonnis eiseres gerechtigd is

desnoods met behulp van de openbare macht zich de kwestieuze goederen te doen afleveren tegen betaling van de receptiekosten.

Verklaart de vordering in tussenkoms van de Verenigde Staten van Amerika ongegrond verwijst deze in de kosten, deze begroot op nihil;

Alvorens recht te doen op de eis in schadevergoeding ingeleid bij exploit van 14-1-1965 en de tegeneis met dezelfde doeleinden tegen de Verenigde Staten van Amerika stelt aan als deskundige de Heer met opdracht zijn advies te geven nopens de door aangelegster geleden schade tengevolge van de niet aflevering van de goederen op 2-10-1964; te antwoorden op alle nuttige vragen van partijen;

Behoudt de kosten voor;

Verleent akte aan partijen van hun gedingschatting.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

18 mei 1965.

Voorzitter: M. Elewaut

Referendaris: M. Cloquet.

Advocaten: Mrs. Deckers en Van Assche.

Huur. — Verhuur. — Beweerdelijk door huurder aangerichte schade. — Verhuring aan een derde. — Eis tot schadeloosstelling. — Na twee jaar. — Ongegrond. — Kade.

De verhuring aan een derde van het door de eerste huurder vrijgelaten goed en de afwezigheid van rechtshandeling gedurende meer dan twee jaar tegen de eerste huurder houden de impliciete erkenning in van de teruggave van het goed in een door de verhuurder goed bevonden staat.

Gemeente Doel t/ Zegers-Cant.

Overwegende dat de vordering ertoe strekt verweerder te horen verwijzen de schade te herstellen welke hij, volgens eiseres aangericht heeft aan meerpalen en aan de gemeentekaai van Doel ter gelegenheid van werken aldaar door verweerder uitgevoerd tussen 9 november 1960 en 8 november 1962;

Overwegende dat gezegde schade door eiseres niet precies wordt beschreven doch volgens haar zou nodig maken: 1) de vervanging van 8 meerpalen, 2) het wegbreken van betonblokken en betonputten op de plaatsen waar de machines van verweerder hebben gestaan en waar beton door hem werd vervaardigd, 3) het herkasen van gezegde plaatsen;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt eiseres te horen machtigen gezegde werken op kosten van verweerder te laten uitvoeren indien hij ze zelf niet uitvoert binnen de veertien dagen van de uitspraak van het te vellen vonnis;

Overwegende dat verweerder betwist enige schade te hebben veroorzaakt aan bewuste meerpalen en kaai;

dat hij onder het voordeel van de onsplitsbaarheid van zijn bekentenis verklaart drie nieuwe meerpalen te hebben geplaatst, en zich bereid verklaart de betonputten te herstellen op eigen kosten;

Overwegende dat het opvallend is dat eiseres slechts op 28 maart 1963, voor de eerste maal aan verweerder heeft geschreven om hem te vragen «de kaai... in haar oorspronkelijke staat te herstellen», zonder trouwens de beweerdte schade te beschrijven;

Overwegende dat eiseres niet gegrond is te beweren dat verweerder zou erkend hebben dat hij het bestaan

van een bepaalde en door zijn fout aangerichte schade zou erkend hebben, door niet tegen bewuste brief te protesteren;

Overwegende dat inderdaad de brief van eiseres niet alleen gewag maakt van een schade in de zo vage termen dat ze nauwelijks vatbaar was voor weerlegging, doch dat de brief bovendien sluit met de woorden «Het is nochtans nadelig dat we U hierover persoonlijk kunnen spreken», zodat verweerder gerust het aangekondigd onderhoud kon afwachten, waarvan niets bewijst dat het ooit door eiseres werd belegd;

Overwegende dat indien eiseres geen genoegen nam met de staat waarin verweerder de in gebruik genomen plaatsen verliet, zij de vaststelling van gezegde staat diende uit te lokken, alleszins vooraleer dezelfde plaatsen terug aan een andere firma in gebruik te geven;

Overwegende dat waar eiseres dergelijke tegenstrijdige vaststelling niet heeft doen geschieden, vooraleer dezelfde plaatsen door een derde te laten gebruiken, zij dient geacht te worden genoegen te hebben genomen met de toestand der plaatsen zoals verweerder ze heeft verlaten;

Overwegende dat het in dit opzicht zonder belang is of de opvolger van verweerder, als gebruiker van de kade, dezelfde werkelijk al dan niet op gans zijn oppervlakte heeft gebruikt;

dat eiseres en de derde er belang konden bij gehad hebben op het einde van de overeenkomst met verweerder, de plaatsen te gebruiken in de staat waar verweerder ze verlaten had, zelfs indien zij naderhand van mening mochten veranderd zijn;

Overwegende dat de verhuring aan een derde van het door de eerste huurder vrijgelaten goed en de afwezigheid van rechtshandeling gedurende meer dan twee jaar tegen de eerste huurder, de impliciete erkenning inhouden van de teruggave van het goed in een door de verhuurder goed bevonden staat (Vergel. Vred. Boussu, 19 februari 1908, J.J.P. 278 - Vred. Antwerpen, 20 maart 1937, R.W. 1936-37, 1700);

Om deze redenen:

de Rechtbank, gelet op artikels 2 en 30 tot 42 der wet van 15 juni 1935 die nageleefd werden,

Verklaart de vordering ontvankelijk doch niet gegrond, dienvolgens wijst ze van de hand en verwijst eiseres in de kosten van het geding.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE LEUVEN

15 maart 1966.

Voorzitter: M. Peters.

Referendaris: M. Vandenbergh.

Advocaten: Mrs. Legrand en Delvaux (Sint-Truiden).

Faillissement. — Afstand schuldvordering, betekend tijdens de verdachte periode. Nietig. — Wet van 3 jan. 1958. — Voorrecht van onderaannemers. — Toepassing op werken voor reekening van gemeente gesubsidieerd door de Staat. Indienen van schuldvordering lastens faillissement bij wedereis.

De afstand van schuldvordering die, overeenkomstig art. 1690 B.W. tijdens de verdachte periode betekend wordt is nietig (art. 445 Wet op de Faillissementen).

De Wet van 3 januari 1958 die het Dekreet van Pluviose, jaar II (genoemd Dekreet van Posen) vervangt, verleent aan de onderaannemer van openbare werken een werkelijk voorrecht.

Dit geldt ook voor werken uitgevoerd voor rekening van een gemeente mits de Staat belangrijke subsidies verleent.

De onderaannemer mag dit voorrecht nog doen gelden nà zijn schuldvordering als niet bevoorrecht te hebben ingediend. Hij mag dit doen bij wijze van wedereis.

De onderaannemer kan niet eisen de gelden, waarop hij voorrecht heeft, rechtstreeks van de schulde-naar te ontvangen. Deze gelden dienen aan de curator betaald.

Faillissement Van Opré

Gezien de geregistreerde inleidende dagvaarding van gerechtsdeurwaarder Heroes, in verblijf te Leuven, in datum van 10 augustus 1965 en van gerechtsdeurwaarder Van der Veken, in verblijf te Hasselt, in datum van 13 augustus 1965.

Aangezien de vordering strekt tot nietigverklaring van de afstand die de gefailleerde personenvennootschap aan de drie eerste verweerders toestond van haar schuldvordering van 154.669 f. op vierde verweerder en die zij aan deze op 5 oktober 1957 lieten betekenen; dat aanleggers q.q. derhalve de veroordeling vragen van vierde verweerder tot betaling in hun handen van dit bedrag.

Aangezien de drie eerste verweerders zich tegen deze vordering verzetten en staande houden dat zij een voorrecht hebben op het bedrag dat nog in handen van vierde verweerder is; dat zij derhalve vragen voor dit bedrag in het bevoorrecht passief van het faillissement te worden opgenomen en dat vierde verweerder zou veroordeeld worden hun rechtstreeks dit bedrag uit te betalen;

dat vierde verweerder niet verschijnt noch iemand voor haar maar dat blijkt uit de bestanddelen der zaak dat zij het kwestige bedrag steeds ter beschikking houdt aan wie het — blijkens het tussen te komen vonnis — zal toekomen.

1. Wat de nietigheid van de afstand van schuld-vordering betreft.

Aangezien verweerders, konsoorten Opré, in onderaanneming van de gefailleerde vennootschap, werken uitvoerden voor het aanleggen van de « Holle Weg » nr. 21 en 22 voor rekening van de gemeente Lummen; dat zij, ingevolge deze onderaanneming, een belangrijke schuldvordering hadden tegenover gefailleerde en overigens, bij vonnis van de Rechtbank van deze zetel van 21 mei 1957, in kracht van gewijsde getreden, haar veroordeling bekwamen tot betaling van 450.105 fr. met de gerechtelijke intresten en de rechtskosten.

Aangezien bij de overeenkomst gesloten op 18 september 1956 betreffende deze onderaanneming, gefailleerde aan de gemeente Lummen « het recht verleende om de afbetalingen te doen met maandelijksse stortingen op de vorderingsstaten rechtstreeks aan de onderaannemers Broeders Van Opré te Halen »;

dat zulks in feite neerkwam op een afstand door de gefailleerde aan de konsoorten Van Opré van hun schuldvordering tegenover de gemeente. Lummen tot beloop van het bedrag der werken door deze in onderaanneming uit te voeren.

Aangezien deze afstand van schuldvordering door de konsoorten Van Opré aan de gemeente Lummen overeenkomstig art. 1690 B.W. bij gerechtsdeurwaarder werd betekend op 5 oktober 1957; dat het faillissement werd uitgesproken bij vonnis van 8 oktober 1957 en, bij hetzelfde vonnis, de datum van de ophouding der betalingen werd vastgesteld op 8 april 1957.

Aangezien de kurators dan ook terecht, in toepassing van art. 445 van de Wet van 18 april 1851 op de faillissementen, aanvoeren dat deze afstand van schuld-vordering ten hunnen opzichte, d.i. ten aanzien van de massa der schuldeisers niet kan worden ingeroepen; dat de overeenkomst zelf van afstand der schuld-vordering geen vaste datum heeft en overigens slechts geldt tegenover derden — en dus tegenover de kurators — vanaf de datum der betekening overeenkomstig art. 1690 B.W. (Les Nouvelles, Faillites nr. 325); dat de betekening gebeurde 3 dagen vóór het vonnis van faillissement en ten volle in de verdachte periode; dat de overdracht van schuldvordering een betaling uitmaakt anders dan in geldspeciën of handelseffekten; dat derhalve de afstand van schuldvordering ten aanzien der massa nietig is.

2. Wat het voorrecht van de konsoorten Van Opré betreft.

Aangezien de konsoorten Van Opré inroepen dat zij het voorrecht genieten voorzien bij de Wet van 3 januari 1958 betreffende de cessies en inpandgevingen van schuldvorderingen of alleszins bij de artikelen 1 en 3 van het Dekreet van Pluviose - 28 Ventose, jaar II en het Keizerlijk Dekreet van 12 december 1806 (gekend onder de naam Dekreet van Posen);

dat hun schuldvordering ten laste van het faillissement inderdaad haar oorsprong vindt in de werken die zij, als onderaannemers van de gefailleerde, voor de gemeente Lummen hebben uitgevoerd zijnde namelijk de uitvoering van de betondekking van de wegen nr. 21 en 22.

1. Aangezien reeds vóór het in voege treden van de Wet van 3 januari 1958 vrij algemeen werd aanvaard dat het Dekreet van Posen een werkelijk voorrecht vestigde in hoofde van de werklieden, leveranciers en onderaannemers van de ondernemers van werken voor rekening van de staat (zie A.P.R. Voorrechten nrs. 215 tot 224; Nouvelles, Faillite et Concordats, 1540 en 1541; De Page - Droit Civil t. VI nr. 790 en volgende; Rép. Prat. Droit Belge V° Saisie-arrêt nr. 379 en volgende; Douchamps: La Loi du 3 janvier 1958... J.T. 1958, 249; nota J. Eekhaut onder Rechtbank Dendermonde 22 februari 1964 J.T. 1964, blz. 298; Beroep Gent 17.1.1949 R.W. 1949/50 kol. 496; Frédecicq t. VII nr. 394);

dat de Wet van 3 januari 1958, die het Dekreet vervangt, ver van dit voorrecht te ontkennen het integendeel blijkbaar bekrachtigt daar bij de argumenten vroeger in de rechtsleer en rechtspraak aangehaald een tekstargument bijgevoegd wordt: art. 3 al. 3 « De staat geeft de ondernemers en pandhouders van schuldvorderingen kennis, bij ter post aangetekend schrijven, van het beslag onder derden of verzet dat hem op verzoek van de bevoorrechte schuldeisers is betekend... »

2. Aangezien de vraag zich stelt of dit voorrecht ook geldt wanneer het gaat om werken uitgevoerd niet voor de staat maar, zoals in casu, voor een gemeente;

dat de rechtsleer en rechtspraak desbetreffend verdeeld zijn (contra: Handelsr. Doornik 6 maart 1953 Pas. 1955 III.18; A.P.R. Voorrechten nr. 217; Donchier de Donceel B.J. 1939, 194, nr. 4).

Aangezien het terzake klaarblijkelijk gaat om wegniswerken die met staatsubsidies van 60 % werden uitgevoerd; dat, in dit geval, zoals vroeger reeds door de Franse rechtspraak werd aanvaard en bij de Franse Wet van 25 juni 1891 werd bekrachtigd, kan worden aangenomen dat, wegens de verbintenis van de staat om voor een belangrijk deel in de kosten der werken

tussen te komen, het in werkelijkheid gaat om werken uitgevoerd voor rekening van de Staat (Baudry - Lacaninerie t. I, blz. 540, nrs. 723 - 724; *Frédéricq loc. cit.*, vergelijk Handelsr. Gent 15.3.1923 Pas. III 89).

Aangezien derhalve aan de konsoorten Van Opré wél een voorrecht dient toegekend op de gelden toekomend aan de gefailleerde hoofdens de wegeniswerken uitgevoerd voor rekening van de gemeente Lummen.

3. Wat betreft de uitoefening van het voorrecht.

Aangezien bij het openvallen van het faillissement de konsoorten Van Opré hun schuldvordering, ten chirografaire titel, indienden bij verklaring voor een bedrag van 430.352 fr. met bijvoeging dat «dit bedrag te verminderen was met de eventuele uitbetaling die zou gedaan worden door de gemeente Lummen ingevolge schuldafstand van 18 september 1956»;

dat deze verklaring van schuldvordering door aanleggers q.q. betwist werd en deze betwisting nog niet berecht werd.

Aangezien de omstandigheid dat een schuldeiser zijn schuldvordering bij verklaring indient zonder het voorrecht, waarop hij aanspraak mag maken, te vermelden of in te roepen geen verzaking van zijnentwege aan dit voorrecht insluit; dat hij dit voorrecht nog achteraf mag doen gelden (*Les Nouvelles, Faillit. et Concordats* nr. 1770 met refer.);

dat zulks mag gebeuren bij wijze van wederis op de eis ingesteld door aanleggers strekkend tot nietigverklaring van de afstand van schuldvordering ten voordele van de konsoorten Van Opré; dat het hier wél gaat om een wederis «ontstaan uit de overeenkomst of uit het feit dat aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt» (art. 37 Wet op de Bevoegdheid) (*Zie Les Nouvelles, Op. cit. nr. 1779*).

Aangezien het evenwel ten onrechte is dat de konsoorten Van Opré menen te mogen vorderen dat de gemeente Lummen zou veroordeeld worden rechtstreeks in hun handen te betalen;

dat de omstandigheid dat de schuldeiser van een gefailleerde een voorrecht heeft op bepaalde bedragen hem het recht niet geeft zich rechtstreeks in het bezit van deze bedragen te doen stellen; dat het aan de kurators behoort deze bedragen te innen en volgens de wettelijk vastgelegde voorschriften tot uitbetaling van het actief aan de schuldeisers over te gaan; dat zulks in casu zich des te meer opdringt daar het mogelijk is dat ook andere schuldeisers dan de konsoorten Van Opré aanspraak kunnen maken op hetzelfde voorrecht op de bedragen nog verschuldigd door de gemeente Lummen.

4. Wat het bedrag betreft door de gemeente Lummen verschuldigd.

Aangezien de gemeente Lummen steeds het verschuldigd blijvend bedrag van 154.669 fr. ter beschikking heeft gehouden aan wie het, volgens het tussen te komen vonnis, zou toekomen;

dat zij derhalve niet kan worden veroordeeld tot betaling der gerechtelijke intresten; dat het haar evenwel behoort, indien het bedrag het voorwerp zou gemaakt hebben van consignatie mét intresten, ook deze intresten aan aanleggers q.q. over te maken;

dat in de inleidende dagvaarding geen gewag gemaakt wordt van de borgsom die nog zou dienen terugbetaald door de gemeente; dat ook deze aan de kurators dient gestort; dat de konsoorten Van Opré op deze borgsom geen voorrecht hebben (*Brussel 12.12.1953 - R.W. 1953/54 - 1071*).

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle andere en meer omvattende besluiten verwerpend,

Verklaart nietig en zonder uitwerksel de overdracht van schuldvordering door gefailleerde P.V.B.A. Openbare Werken en Wegenbouw Hottat aan de drie eerste verweerders van haar schuldvordering op vierde verweerster.

Veroordeelt derhalve vierde verweerster tot betaling aan aanleggers q.q. van de som van honderdvierenvijftigduizend zeshonderd negenenzestig frank, alsmede tot het minuutrecht op onderhavig vonnis.

Verklaart de wederis van de drie eerste verweerders ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond; beveelt de opname van de drie eerste verweerders in het passief van het faillissement voor een bedrag van 429.788 fr. (vierhonderd negenentwintigduizend zevenhonderd achtentachtig frank) mét voorrecht op de bedragen die nog door vierde verweerster verschuldigd blijven hoofdens de wegeniswerken aan de Holle Weg nr. 21 en 22 behoudens voor wat de gebeurlijk terug te betalen borgsom betreft.

Veroordeelt de drie eerste verweerders tot de helft van de gerechtskosten in totaal begroot op tweeduizend tweehonderd achtentwintig frank, de overige helft ten laste der massa blijvend.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande alle verhaal en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE DUFFEL

6 november 1963.

Rechter: M. Porters.

Advocaten: Mrs. Verhavert en Wuyts.

Arbeidsongevallen. — Overschrijden van instructies. — Experimenteren met een machine. — Verband met het arbeidscontract.

Een jonge arbeider, belast met het persen van platen, had tijdens het werk een afvalplaatje bewerkt en was daarbij gekwetst. Het aldus bewerkte plaatje had geen waarde voor het bedrijf.

Het overschrijden van een bevel van de werkgever betekent op zichzelf niet dat het ongeval, ingevolge zulke ongehoorzaamheid opgelopen, geen verband meer houdt met de uitvoering van het arbeidscontract. In casu mag worden aangenomen dat de jonge arbeider, die de pers amper een drietal dagen bediende, door een zekere nieuws- en weetgierigheid gedreven, clandestien met het afvalplaatje is gaan experimenteren. Aldus geplaatst in het kader van de begeleidende omstandigheden, vloeit het ongeval voort uit een risico dat inherent is aan de uitvoering van het arbeidscontract.

Van Engeland t./ A.B.B.

Gezien ons tussenvonnis d.d. 21 maart 1962, waardoor een getuigenverhoor werd toegelaten en waarvan zowel het overwegend als het beschikkend gedeelte alhier uitdrukkelijk voor herhaald wordt gehouden;

Gelet op het P.V. van getuigenverhoor van 6 april, 11 april, 27 april en 4 mei 1962;

Gelet op het P.V. van plaatsbezoek dd. 9 mei 1962;

Gezien de besluiten van partijen, neergelegd ter openbare zitting van 4 juli 1962;

Gehoord partijen in hun middelen en verklaringen, de rechtspleging geschied zijnde in de Nederlandse taal naar eis van de artikelen 2, 3, 4, 30, 33, 34, 36, 37 en 41 der Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Aangezien de vordering ertoe strekt verweerster te doen veroordelen om aan aanlegger te betalen de vergoedingen, bepaald in de samengeschakelde wetten op de arbeidsongevallen, rekening houdende met de graad en de duur der tijdelijke arbeidsongeschiktheid, de datum der consolidatie en de graad der blijvende arbeidsongeschiktheid, dit alles te bepalen door het ambt van de Vrederechter, en inachtneming van een huidig basisloon van 50.000 fr. per jaar, som te vermeerderen of te verminderen in de loop van het geding, voor de berekening der wettelijke vergoedingen betrekkelijk de tijdelijke arbeidsongeschiktheid, en van een basisloon van een meerderjarige arbeider van zijn klasse of 70.000 fr., som te vermeerderen of te verminderen in de loop van het geding, voor de berekening der wettelijke vergoedingen betrekkelijk de blijvende arbeidsongeschiktheid; verweerder te doen veroordelen tot betaling van de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding; het te vellen vonnis uitvoerbaar te doen verklaren bij voorraad niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling;

Aangezien na het getuigenverhoor en het plaatsbezoek de volgende omstandigheden en feiten, die het ongeval begeleidden, als verworven en vaststaande mogen beschouwd worden: het 16-jarig slachtoffer was sedert een week in dienst bij de p.v.b.a. Van Hool te Koningshooikt; eerst werd hij tewerkgesteld in de paswerkerij, daarna in de gespecialiseerde afdeling van de persen; op het ogenblik van het gebeuren was hij daar sedert een 3-tal dagen aan het werk; zijn opdracht bestond erin vlakke stalen platen te persen, zodanig dat ze voorzien werden van gleuven op de 4 hoeken; de uit te voeren verrichtingen waren op zich zelf eenvoudig: eerst moest de effen plaats langs de geleiders tegen de aanslag van de vooraf gestelde pers geschoven worden, vervolgens moest met de voet op de pedaal geduwd worden om de stempel neer te drukken, ten slotte moest de bewerkte plaat er opnieuw uitgenomen worden; toen het ongeval gebeurde, had het slachtoffer reeds een 150-tal van zulke platen op de opgelegde wijze geperst; afvalplaatjes, voortkomende van reeds vroeger bewerkte stukken plaat, lagen naast de pers; zulk vierkante afvalplaatje, waarvan het binnenste gedeelte reeds grotendeels was uitgeperst, werd door de ploegbaas Guldentops onmiddellijk na het voorval uit de pers gehaald; om zulk klein plaatje te kunnen bewerken moest men zich bij het plaatsen ervan met het oog tot dichtbij de stempel begeven, daar men niet kon steunen op de geleiders, zoals voor de gewone grote platen; bij het herhaald stampelen om telkens een rand van het gat weg te snijden, werd ten slotte het drukingsvlak te gering, zodat de stempel eenzijdig belast werd en afschampte, waarbij een kleine splinter in het linkeroog van het slachtoffer terecht kwam met het gekende gevolg; er kon niet uitgemaakt worden wat het slachtoffer beoogde met de bewerking van het kleine ijzeren plaatje doch het was onder geen enkel opzicht nuttig voor de werkhuizen Van Hool;

Aangezien verweerster staande houdt dat het slachtoffer op het ogenblik van het ongeval nocht rechtstreeks noch zelfs op gebrekkige wijze zijn bevolen werk uitvoerde doch dat zijn activiteit strekte tot eigen vermaak of nut; dat dienvolgens het ongeval niet gebeurd is ingevolge de uitvoering van het arbeidscontract doch te wijten is aan een hieraan vreemde oorzaak;

Aangezien het slachtoffer op het ogenblik van het ongeval de plaats, waar hij contractueel tewerkgesteld was, niet verlaten had doch bezig was de pers, die hem toevertrouwd werd, te bedienen; dat hij zodoende zich niet onttrokken heeft aan het toezicht, de leiding en het gezag van zijn werkgever;

Aangezien het slachtoffer weliswaar het hem gegeven bevel inzake de aard van de te persen platen niet stipt is nagekomen, maar bezig was een plaat van andere grootte en vorm, dan hem opgedragen was, uit te persen; dat dit werk voor het betrokken bedrijf van generlei waarde is gebleken;

Aangezien evenwel het overschrijden van een bevel van de werkgever ter zake van de aard van het bevolen werk op zichzelf nog niet betekent dat een ongeval, ingevolge zulke ongehoorzaamheid, geen verband meer houdt met de uitvoering van het arbeidscontract (Comm. arb. Caisse comm. d'ass. de l'industrie minière, Liège, 27 maart 1928, Jur. Cour Liège, 1928, blz. 135; Vred. St.-Joost-ten-Node, 20 dec. 1940, T. Vred. 1941, blz. 246; Rb. Brussel, 18 januari 1952, R.G.A.R. nr. 5064; O. De Leye, De Vergoeding van Arbeidsongevallen, bl. 46, nr. 64);

Aangezien het in casu gaat om een jeugdige, onervaren werkmans van 16 jaar, die amper een 3-tal dagen aan de bedoelde pers tewerkgesteld was; dat blijkt dat hij afvalplaatjes van een ander formaat dan de te persen platen naast zich aantrof; dat mag aangenomen worden dat het mechanisme der pers, die hij moest bedienen, natuurlijkerwijze een zekere nieuws- en weetgierigheid bij hem heeft opgewekt en hem er toe gebracht heeft clandestien met zulk afvalplaatje te gaan experimenteren, wellicht voor eigen vermaak of vermeend nut (Vred. Waarschoot, 22 januari 1913, T. Vred. 1914, blz. 249; Beroep Brussel, O.M. en Van Loon c/ Hertogs en cs, voorgebracht door aanlegger);

Aangezien het betrokken ongeval, aldus geplaatst in het kader van deze begeleidende omstandigheden, blijkt voort te vloeien uit een risico, dat inherent was aan de uitvoering van het arbeidscontract en dat rechtstreeks verband houdt met het beroepsmidden, waarin deze jeugdige werknemer contractueel tewerkgesteld was; of anders uitgedrukt dat het betrokken ongeval de verwezenlijking is van een risico, waaraan de uitvoering van het arbeidscontract het slachtoffer wegens zijn leeftijd en zijn technisch arbeidsmidden blootstelde (Exposé des motifs, Doc. parl. Ch. 1900-1901, nr. 123, blz. 298; Delaruière et Namèche, La réparation des dommages, résultat des acc. du tr., blz. 83, C, al. 3; S. David, Accidents du travail, J.T. 1955, blz. 210, nr. 8 met aangehaalde rechtspr.);

Aangezien dienvolgens het wettelijk vermoeden, gevestigd door art. 1 al. 6 der samengeschakelde wetten op de arbeidsongevallen, niet geacht wordt te zijn weerlegd door het bewijs van het tegendeel; dat het betrokken ongeval derhalve moet beschouwd worden als te zijn gebeurd ingevolge de uitvoering van het arbeidscontract, zoals bedoeld door art. 1 al. 1 derzelfde wetten;

Wat betreft het basisloon:

Aangezien het een minderjarige arbeider betreft, die nog geen jaar in de onderneming werkzaam was (art. 6, 2° en 8° lid der samengeschakelde wetten op het arbeidsongeval);

Aangezien derhalve als basis voor de berekening der vergoedingen inzake tijdelijke arbeidsongeschiktheid het werkelijk verdiende loon dient genomen voor zover dit niet lager is dan 24.000 fr.;

Aangezien het slachtoffer slechts 6 dagen dienst telde; dat het uurloon van soortgelijke minderjarige arbeiders 12,50 fr. bedroeg van 25 april tot 31 december 1960 en nadien 14,30 fr.;

Aangezien het voor de tijdelijke werkonbekwaamheid toepasselijke basisloon dus als volgt dient berekend:

— werkelijk gepresteerde dagen: 6 dagen	
— aanvulling, art. 6 al. 2	
periode van 25-4-60 tot 31-12-60	
à 12,50 fr. - 166 dagen of 1496 uren	18.700 fr.
— periode van 1-1-1961 tot 17-4-61	
à 14,30 fr. - 73 dagen of 657 uren	9.395 fr.
— betaald verlof: 8,5 % - 18 dagen	2.458 fr.

Totaal: 263 dagen 31.370 fr.

Aangezien aanlegger zijn instemming betuigt met dit bedrag;

Aangezien als maatstaf voor de berekening der blijvende ongeschiktheid dient genomen het gemiddelde loon van andere meerderjarige en gezonde arbeiders, tewerkgesteld in hetzelfde beroep gedurende het jaar, dat aan het ongeval voorafging;

Aangezien het slachtoffer geen diploma van een technische school bezit en dus geen geschoold werkmans is;

Aangezien aanlegger als basisloon voor soortgelijke meerderjarige arbeiders 29 fr. per uur opgeeft, zonder dit bedrag evenwel door enig bewijs te staven;

Aangezien blijkens getuigschrift, afgeleverd door de PV.B.A. Van Hool dd. 19 september 1961, het uurloon voor soortgelijke meerderjarige ongeschoolde arbeiders gedurende 1960, 26 fr. bedroeg;

Aangezien, rekening houdend met de vijfdaagsweek, het basisloon voor blijvende arbeidsongeschiktheid derhalve als volgt dient berekend:

250 dagen of 2250 uren à 26 fr.	58.500 fr.
betaald verlof: 12 dagen of 6,50 %	3.803 fr.
Totaal: 262 dagen	62.303 fr.

Wat betreft de toe te kennen bedragen:

Aangezien de Rechtbank niet over de nodige gegevens beschikt om te beslissen over de toe te kennen bedragen ingevolge arbeidsongeschiktheid; dat het derhalve gepast en geraten voorkomt, alvorens dienaangaande te oordelen, een deskundig onderzoek te bevelen;

NOOT: Bovenstaande vonnis werd bevestigd door het vonnis van de Burgerlijke Rechtbank te Mechelen van 10 mei 1965, dat eveneens in dit nummer is opgenomen.

BOEKBESPREKING

Prof. Fernand Baudhuin, Précis de finances publiques, deel II, 4e druk. — Brussel, Etabl. E. Bruylant, 1966 (prijs 400 fr.).

Prof. Dr. Fernand Baudhuin zelf en de door hem jaren geleden geschreven «Précis de finances publiques» zijn overbekend. Van dat geschrift verschenen trouwens verscheidene uitgaven die geregeld vrij vlug werden uitverkocht, wat op zichzelf reeds een bewijs is dat de «Précis» aan een werkelijke behoefte voldoet.

Voormelde publicatie bestaat uit twee delen: het eerste deel «Budget, Dépenses, Organisation financière» beleefde in 1958 een derde herziene uitgave en van het tweede deel «Impôt, Recettes non fiscales,

Crédit public» kwam de vierde druk voor enkele weken van de pers.

Om de hierboven aangehaalde reden zou het kunnen volstaan eenvoudig de aandacht op de nieuwe herdruk van het tweede deel te vestigen. Niettemin lijkt het toch aangewezen enkele regels aan die publicatie te wijden, al was het maar omdat de openbare financiën thans meer dan ooit «in het brandpunt van de belangstelling staan».

In het tweede deel van zijn «Précis» onderzoekt de auteur over welke ontvangsten de Staat beschikt — belastingen, niet-fiscale ontvangsten (worden hoe langer hoe minder belangrijk) en leningen — en zet hij op de hem eigen, uiterst bevattelijke en kernachtige wijze de voor die ontvangsten geldende beginselen uiteen.

In dit verband wordt opgemerkt dat Prof. Dr. F. Baudhuin:

— in zijn uiteenzetting over de belastingen het standpunt inneemt van de Overheid — Parlement, Regering en Administratie — die voor de belastingheffing optreedt en niet dat van degene die belasting moet betalen, d.w.z. van de belastingplichtige;

— wanneer hij handelt over de leningen, hij zich eveneens plaatst op het standpunt van de leningopnemende Staat en niet op dat van degene die op de lening inschrijft, d.w.z. van de spaarder.

Anderdeels wordt erop gewezen dat bijv. wat de belastingen betreft, ofschoon de publicatie geenszins ten doel heeft de huidige stand van de Belgische belastingwetgeving te beschrijven, doch alleen de eraan ten grondslag liggende beginselen te doen uitkomen, niettemin bij de nieuwe uitgave de voornaamste door de wetgever op het stuk van de belastingen getroffen maatregelen in aanmerking worden genomen. Hetzelfde geldt de leningen, waarvoor eveneens de verschillende nieuwe toegepaste formules — zoals o.m. die van de geïndexeerde leningen — niet uit het oog werden verloren.

Ten slotte wordt de aandacht gevestigd op de talrijke bijlagen, waarin heel wat originele of in elk geval niet gemakkelijk vindbare gegevens worden verstrekt, zoals de evolutie van de mobiliënbelasting sedert 1919, die van de met het zegel gelijkgestelde taksen sedert de invoering ervan, en die van de staatsschuld sedert 1830; de koers van de staatseffecten van 1831 tot 1963; de uitslagen van de begrotingsrekeningen voor de dienstjaren 1951 tot en met 1963, enz.

Prof. Dr. F. Baudhuin heeft dan ook recht op onze oprechte gelukwensen voor de nieuwe bijwerking van zijn Précis, dank zij welke al degenen die voor onze staatsfinanciën belangstelling koesteren — het aantal ervan wordt legio — over een niet alleen up to date, doch tevens door iedereen genietbaar handboek beschikken.

Prof. Dr. F. Amerijckx.

Gustave Viseur, Commentaire de la loi communale, Complément 1965. — Brussel, Etabl. E. Bruylants, 1966.

Bij het verschijnen van de «Commentaire de la loi communale» van wijlen R. Wilkin werd beloofd dat voor de blijvende waarde van dit boek door middel van jaarlijkse bijwerkingen zou worden gezorgd.

Die belofte werd geregeld en ook voor het jaar 1965 gehouden.

De jaarlijkse addenda zijn evenwel sedert een paar jaar niet meer van de hand van Dr. Jur. R. Wilkin (ten gevolge van dezes overlijden), doch zijn het werk van de heer Gustave Viseur. Niettemin worden in het «Complément pour l'année 1965» — zoals dit vroeger

gebeurde — alle wijzigingen opgenomen die, sinds het publiceren van het basiswerk en van de vorige addenda, zowel in de wetgeving als in de rechtsleer en in de rechtspraak werden aangebracht.

Evenals de vorige jaren wordt het nadeel dat verbonden is aan publikaties met bijwerkingen in boekvorm, grotendeels ondervangen dank zij een enige en alfabetische inhoudsopgave, waarin tegelijkertijd verwezen wordt én naar de drie delen van de « *Commentaire* » én naar de addenda voor de jaren 1947 tot en met 1965. Op die wijze worden de opzoeken werkelijk tot een minimum beperkt, nl. tot opzoeken in één enkele inhoudsopgave. Anderdeels wordt dezelfde stof én in het basiswerk én in de addenda onder hetzelfde nummer behandeld.

Al degenen die in het bezit zijn van de bijdrage van wijlen Dr. R. Wilkin zullen erop staan zich onverwijdeld de nieuwe bijwerking aan te schaffen. « *Complément pour l'année 1965* » is bij de uitgeverij Ets. E. Bruylant, Regentiestraat nr. 67 te Brussel 1, te verkrijgen tegen 1.780 fr. (genaaid) of 2.060 fr. (ingebonden). Bovendien kunnen nieuwe inschrijvers thans het basiswerk (3 boekdelen) en de « *Compléments de 1947 à 1965 inclus* » bij voormelde uitgeverij bekomen voor de speciale prijs van 4.540 fr. (genaaid) of van 10.140 fr. (20 ingebonden boekdelen). Ten slotte gelden gunst-prijzen voor de vorige addenda.

Prof. Dr. F. Amerijckx.

NECROLOGIE

In memoriam Meester John Collard

Op voorstel van het Bureau werd Mr. John Collard, advocaat bij het Hof van Beroep te Luik, tot voorzitter verkozen van het Verbond van Belgische Advocaten.

Zijn verkiezing had plaats op zaterdag, 17 september, in het Stadhuis van Oostende, waar het Verbond congresseerde.

In de mistige nacht van Donderdag, 29 september (12 dagen nadien!), vond hij de dood te Engelmanshoven op de weg Brussel-Luik, toen de wagen waarin hij als passagier had plaats genomen frontaal in botsing kwam met een tegenligger.

Wij hebben allen gehuiverd bij het vernemen van zijn tragische dood.

Mr. John Collard, flink advocaat, was ook een flink man.

Volbloed Luikenaar stak hij vol dynamisme, en de levenskracht die van hem uitging had al zijn toehoorders getroffen toen hij te Oostende van op het podium de vergadering toesprak.

Na enige jaren in de nijverheid te hebben gestaan, voelde hij zich geroepen tot de Balie, studeerde hij rechten, legde hij examina af eerst vóór de Middenjury en voltooide hij zijn studies aan de Universiteit te Luik.

Ingeschreven aan de Balie bij het Hof van Beroep, werd hij spoedig voorzitter van de « *Conférence Libre du Jeune Barreau* » en verdiende er zijn eerste sporen.

Hij had een intense beroepsactiviteit, maar al de facetten van het leven trokken hem aan.

Reserve-majoor van de Ardense Jagers vond hij nog de tijd om een vliegbrevet te nemen.

Hij liep opnieuw cursus aan de Universiteit te Luik en behaalde er een licentiaat in Europees Recht, voor hetwelk hij zich passioneerde.

Sinds twee jaar was hij lid van het Bureau en onder-voorzitter van het Verbond.

Toen het hem duidelijk werd dat het voorzitterschap hem weldra zou te beurt vallen, studeerde hij Nederlands, omdat hij het onmisbaar vond perfect de twee landstalen te spreken, ten einde behoorlijk de belangen van de Belgische advocatuur te kunnen verdedigen. Hij sprak het reeds voortreffelijk en zijn Nederlandse rede op het Congres te Oostende/Brugge, werd fel toegejuicht.

Zijn hoofd stak steeds vol plannen — welke hij belist zou doorgevoerd hebben, want hij bekommerde zich niet om hindernissen. Hij stapte er over of gooide ze omver.

Op 29 september zat hij voor de eerste maal de vergadering voor van het Bureau op het Justitiepaleis te Brussel. Te 7 uur 's avonds gingen wij uiteen. Bij het heengaan op de Poelaertplaats heb ik hem nog toegewuifd — maar niemand kon vermoeden dat een droevig lot hem in dezelfde nacht zou beschoren zijn en dat een dwaas ongeval zóveel talent en zóveel for-sige mannelijke kracht in een paar seconden zou stuk slaan.

Wij hebben hem deze week te Luik ten grave ge-dragen en hebben aan zijn weduwe en zijn vijf kin-deren de povere troost gebracht van ons innig mede-liden.

Stafhouder Discry van de Luikse Balie, omringd door de Raad der Orde in toga, het voltallig Bureau van het Verbond, talrijke advocaten van Luik en van vreem-de Balies en hoge magistraten, bracht hem de laatste groet op de stoep van het sterfhuys.

Op de lange, lange rouwstoet die als een sliert over de brug trok, Quai du Condroz, woog het onbehagelijk zwaar gevoelen van grenzeloze weemoed.

Vaarwel John Collard.

Wij blijven U gedenken.

Ach. DE GRUYSE.

BALIELEVEN

Conferentie der Jonge Balie te Kortrijk

Plechtige openingszitting

Het was zaterdag 8 dezer een feestdag voor de Balie van Kortrijk. In de grote zaal van de Rechtbank van Koophandel, in het prachtig nieuw gerechtsgebouw, had de plechtige openingszitting plaats van het nieuw gerechtelijk jaar.

Wanneer de Voorzitter Mr. George Gheysen de zit-ting opende was de zaal gevuld met een aanzienlijk aantal aanwezigen. De corpsoversten van de magistra-tuur, talrijke hoogwaardigheidsbekleders en vele afge-vaardigden van de zusterconferenties hadden er aan gehouden de zitting door hun aanwezigheid op te luisteren.

De Voorzitter wist een hartelijk woord te vinden voor al de aanwezigen en bedankte hen op voortreffe-lijke wijze voor de belangstelling die ze toonden in de werkzaamheden van de Conferentie. Hij bracht een diepgevoelde hulde aan de Stafhouder Mr. M. Claeys die voor de tweede maal tot deze hoogste functie werd verkozen en onderstreepte bijzonder de uitmuntende verhouding die te Kortrijk bestaat tussen de Magistra-tuur en de Balie.

Hierop werd het woord verleend aan Mr. Hans Michiels, die als onderwerp had gekozen: « *Han van Meegeren: valsheid in kleuren* ».

Het was een uitstekende voordracht zowel naar in-

houdt als naar vorm en de spreker slaagde er in zijn publiek gedurende meer dan anderhalf uur onafgebroken te boeien.

Het avontuur van de geniale vervalser Han van Meegeren, die er in geslaagd was de schilderijen van Vermeer zo getrouw na te bootsen, dat de beste internationale experts over de al of niet authenticiteit van de door hem geschilderde doeken tot geen akkoord konden komen, is dan ook een mysterie dat nog steeds aanleiding geeft tot heftige betwistingen.

Al heeft zowel het Nederlands als het Belgisch gerecht in de zaak definitieve uitspraken gevelde, toch lijkt het probleem nog niet opgelost en wordt er in sommige middelen nog met heftigheid gediscussieerd over de waarde van de vroegere expertises en over de juistheid van de gerechtelijke uitspraken.

Deze geschiedenis gaf Mr. Michiels de gelegenheid, na een algemene uiteenzetting in verband met de kunstvervalsing in de schilderkunst, uit te wijden over het leven en het werk van Han Van Meegeren die tijdens zijn verblijf in Frankrijk van 1932 tot 1945 de valse Vermeers vervaardigde en ze voor fabuleuze sommen wist te verkopen, waarop dan spoedig het berucht proces betreffende de vervalsingen is ontstaan.

Dit proces met zijn vele incidenten en zijn heftige betwistingen tussen de deskundigen wist spreker op de meest aantrekkelijke wijze voor te stellen en doorheen al de wederwaardigheden van het geding leidde hij ons tot de eigenaardige uitspraak die door de Amsterdamse arrondissementsrechtbank werd gevelde.

Na de dood van Van Meegeren, korte tijd na zijn vrijlating uit de gevangenis, hernam meer dan ooit de discussie betreffende de authenticiteit van het doek «Het laatste avondmaal» en spreker schetst ons de stellingen die desaan gaande van verschillende zijden zijn ingenomen geworden.

Het laatste gedeelte van de voordracht van Mr. Michiels behandelde de vervalsing in de kunst in verband met ons Belgisch Strafrecht en spreker onderzocht scherpzinnig hoe, op juridische gronden, het probleem in ons land strafrechtelijk zou zijn opgelost.

Na deze prachtige voordracht, die langdurig werd toegejuicht, werden nog op het doek meerdere diaposities geprojecteerd van de bijzonderste werken waarvan in het vervalsingsproces sprake was.

De heer Stafhouder M. Claeys feliciteerde de spreker van harte en onderstreepte de grote kwaliteit van zijn uiteenzetting, hij liet niet na zijn persoonlijk oordeel aangaande de betwisting over de authenticiteit van een paar werken van Vermeer, mede te delen en hij verklaarde zich partijganger van de bekende stelling van Jean Decoen, die scherpe kritiek heeft uitgeoefend op de expertises die destijds door wijlen Dr. Coremans werden uitgevoerd.

Na deze prachtige vergadering, die op zeer hoog peil stond, werd door de Conferentie aan al de aanwezige een receptie aangeboden in de grote hall van het gerechtsgebouw en geruime tijd werd er nog gepraat en geproefd.

Het is algemeen bekend met welk gastronomisch raffinement de banketten van de Conferentie der Jonge Balie te Kortrijk worden ingericht. Dit jaar moest voorzeker voor de vorige niet onderdoen. Een overheerlijk menu en de fijnste wijnen maakten de tongen los en waren aanleiding tot een lange reeks tafelspeeches, zodat het zeer laat werd vooraleer de disgenoten huiswaarts keerden.

Het zal ons een zeer groot genoegen zijn de redevoeringen die op deze voortreffelijke zitting werden uitgesproken in één van de eerstkomende nummers van het Rechtskundig Weekblad te kunnen publiceren.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jg. 1966 - nr. 7-8 :

Wetgeving.

De Gemeente, jg. 1966 - nr. 9 :

Vander Stichele, Intercommunale samenwerking en economische ontwikkeling. — Beknopt verslag over de studiedag van 18 juni jl. te Charleroi betreffende bepaalde aspecten van de intercommunale samenwerking.

Tijdschrift voor Notarissen, jg. 1966 - nr. 9 :

De Faux H., P.V.B.A. en huwelijksgemeenschap.

Res Publica, jg. 1966 - nr. 3 :

Rölin B.V.A., De keuze tussen oorlog en vrede. — De Nolf R., De federalistische stroming in België in het begin van de XXe eeuw. — Van Impe H., De parlementaire behandeling van internationale verdragen in België. — De Croo H.F., De problematiek van een grondwetsherziening. — Nuyens Y., Pressiegroepen in aktie.

Nederlands Juristenblad, jg. 1966 - nr. 33 :

Klaver F., De problematiek van het Centraal Antenne Systeem. — Scholten G.J., Prof. Mr. Johannes Offerhaus. — Van Bemmelen J.M., Handhaving van de Openbare Orde. — Smeets M.J.H., Is de officier van Justitie een autoriteit die door de wet bevoegd is verklaard om rechterlijke macht uit te oefenen? — Denijs K.J., Een stem uit de praktijk.

Nr. 34 :

Meursing J., Curatele en het nieuwe Burgerlijk Wetboek. — Klaver F., De problematiek van het Centraal Antenne Systeem (II - slot). — Jitta A.N.A.J., Formele bezwaren tegen het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens? — Van der Veen Th.L., Weest op uw hoede voor lesauto's!

Arbitrale Rechtspraak, jg. 1966 - nr. 546 :

Rechtspraak.

Weekblad voor Privaatrecht, notaris-amt en Registratie, jg. 1966 - nr. 4919 :

Van Opstall S.N., Zakelijke rechten en kwalitatieve verbintenissen (I). — Hagelen H.G., Notariële pensioen-aanspraken in de inkomstenbelasting. — Gerbrandy S., Overzicht der Nederlandse Rechtspraak: Zakenrecht (III).

Nr. 4920 :

Van Opstall S.N., Zakelijke rechten en kwalitatieve verbintenissen (II). — de Jongh Th.M., Weer een nieuwe notariswet ontdekt. — Gerbrandy S., Overzicht der Nederlandse Rechtspraak: Zakenrecht (IV).

Journal des Tribunaux, jg. 1966 - nr. 4544 :

Fontigny A., Les sociétés civiles professionnelles et le projet Dewulf. — Stryckmans F., La Commission européenne des droit de l'homme et le procès équitable (suite et fin).

Revue de Droit Pénal et de Criminologie, jg. 1966 - nr. 1 :

Legros R., Considérations sur les lacunes et l'interprétation en Droit pénal. — Van den Bossche J., Le civilement responsable — et spécialement celui de l'incapable — au répressif. — Tables des matières 1965-1966.

Recueil Général de l'enregistrement et du Notariat, jg. 1966 - nr. 20979 à 20981 :

Impôts sur les revenus. — Etat civil. — Communauté.